Excelsior

Alexandru Macedonski

Editura Bestseller

Imagine: Anton Watman

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe –

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Excelsior

Sub luna plină,
Cu farmecul ce-n jos se lasă,
Oricare coperiș de casă
    E baltă de lumină.

    Albastra noapte
E toată ploaie argintie,
Un vis de-naltă poezie,
    De cântec și de șoapte.

    Din lumi astrale
Magia înfășurătoare
Cuprinde în a ei splendoare
    A plângerilor vale.

    Sub pulberi de aur,
Sub stele, flori scânteietoare,
Ce griji pot fi predomnitoare,

Și ce destin, balaur?

O! cer, natură,
O! Dumnezeu, mister albastru,
M-ai ridicat peste dezastru,
Peste blestem și ură.

Valțul rozelor

Pe verdea margine de șanț
Creștea măceșul singuratic,
Dar vântul serii nebunatic
Pofti-ntr-o zi pe flori la danț.
Întâi pătrunse printre foi,
Și le vorbi cu voce lină,
De dorul lui le spuse-apoi,
Și suspină — cum se suspină...
    Și suspină — cum se suspină...

Albeața lor de trandafiri,
Zâmbind prin roua primăverii,
La mângâierile-adierii
A tresărit cu dulci simțiri.
Păreau năluci de carnaval
Cum se mișcau catifelate,
Gătite toate-n rochi de bal,
De vântul serii sărutate,
    De vântul serii sărutate.

Scăldate-n razele de sus,
Muiate în argintul lunii,
S-au dat în brațele minciunii,
Și rând pe rând în vânt s-au dus.
Iar vântul tainic le șoptea,
Luându-le pe fiecare,
Ș-un valț nebun le învârtea,
Un valț — din ce în ce mai tare,
    Un valț — din ce în ce mai tare.

Stepa

I

În zadar, asupritoare, omenirea-naintează,
Stepa largă e și astăzi un domen necucerit;
N-o despintecă nici pluguri, nici orașe n-o brăzdează.

Pe sub iarba mătăsoasă, cu talaz nețărmurit,
Se revarsă, fără margini, printre locuri mlăștinoase,
Și de ceruri se izbește alergând spre răsărit.

În acea sălbăticie de pustiuri onduloase,
În picioare calc trecutul, corp și suflet mă cufund,
Uit o viață amărâtă de ultragii sângeroase,
O renaștere întreagă într-un vis tot mai profund.

II

Și sub aripa ciudată ce mi-o simt trecând pe frunte,
Mă revăd băiatul tânăr cu superbe-nsuflețiri,
Blond copil, care cutează preursirile să-nfrunte.
Liberat de-orășenismul subțiatelor simțiri,
Diezată nu mai țipă nici o voce pătimașă,

Stepa, stepa se îmbracă cu solare răzlățiri.
Verdea papură vuiește pe câmpia uriașă
Flori albastre și flori roșii, libelulă și țânțar,
Scânteiază ca-ntr-un cântec de idilă drăgălașă,
Și întinderea sclipește, și sunt singurul ei țar.

III

Părul meu aprins de soare este tot o scânteiere...
Caldul sânge prin artere năvălește, întețit...
Pentru calul strâns în pulpe sunt sălbatică durere.

De-o năprasnică putere mă resimt însuflețit...
Pe potrivnica fecioară aș turba-o sub plăcere,
Și dușmanul, dintr-o dată, l-aș înfige sub cuțit.

Pe-armăsarul meu de stepă, ca nălucă orbitoare,
Trec, vârtej de aur roșu, de nisip înfășurat,
Și când luna stoarce lapte peste iarba șoptitoare,
Stele clare priveghează cortul meu nemăsurat.

IV

La mânerul unei spade peruzeaua când zâmbește,
Radiază o poemă, gând pe suflet domnitor,
Când joci calul în boestru sau când pintenu-l iuțește.

Într-o magică splendoare zbori de lume uitător,
Nici săgeata nu te-ntrece și te-avânți fără-ncetare,
Sub un farmec de himeră, după ea urmăritor.

Din real ieșit afară nu mai ești ca orișicare,...
Te-nzestrezi cu mâneci roșii la tunică de satin,
Chipeș, nalt, cu stemă-n frunte, pleci pe visul tău călare,
Și se uită, și se uită mizerabilul destin.

V

Înainte! este șoapta ce din toate se ridică...
Printre smârcuri se deșiră caravana ce pândești,
Ș-a mongolilor escortă e o stavilă prea mică;

Mai avută va fi prada decât singur te gândești...
Melancolică te-așteaptă fidanțata pe confine...
Că purtată fu în suflet vei putea să-i dovedești...

Înstela-vei părul negru cu o spuză de rubine,
Strecura-vei, între sânuri, diamantul sugestiv,
Pe grumazurile albe lăcrăma-vei perle fine...
Fericirea este, poate, într-un zâmbet fugitiv.

VI

Înarmat cu bărbăția ce-nseta pe Michel-Angel,
Nimicită o vei ține sub triumful masculin,
Vis în care te va crede o-ntrupare de arhangel.

Nentocmind decât un suflet, căci a ta va fi deplin,
Într-o noapte o vei smulge și de mamă și de țară,
Alba lună, după dealuri, când alunecă-n declin.

Fericită, o vei duce sub un cer de primăvară,
Iar pe ierburile stepei, un palat miraculos,
Îl vei face, ca prin farmec, dintr-o dată să răsară,
Întinzându-și umbra-n veacuri enigmaticul

colos.

VII

Dar un crivăț năpustește viscolirea lui brutală...
Inspirarea exalează un suspin automnal,
Și pustia înghețată se desfășură fatală.

Viața însă nu-ncetează cursul ei fenomenal,
Din cenușa cea mai rece, izbucnește înfocată,
Se va-ntoarce, se va-ntoarce, strălucitul Germinal.

Și mi-e inima, zadarnic, de răstriște încercată
Pentru veci, sub deznădejde, nu se poate mormânta...
E tot raiul de-altădată, e tot cuibul de-altădată...
Ce-a-nflorit, reînflorește, ce-a cântat, va mai cânta.

1890

Cu morții

Lui Hasdeu

Cu viii nu mai am de-a face
De mult,

Și foarte des, când totul tace,
Chemând pe morți, ce dorm în pace,
I-ascult.
Din gropi ei vin și mă-nconjoară,
Ei vin,

Când liliacu-n noapte zboară,
Când dealu-n umbră se-nfășoară
Deplin.
Din lumea lor necunoscută,
Răsar,

Și când șoptesc cu voce mută

Poema cea nepricepută
    Tresar.
    Îi simt pe loc ce au să vie,
    Căci sunt

Ca un parfum de vecinicie
Sau ca o floare-albăstrie
    În vânt.
    Pe zidul alb de la odaie,
    Urcând,

Zăresc ușoara lor văpaie
Verzuie, oacheșă, bălaie,
    Pe rând.
    Cu totul osebiți de lume,
    Ușori,

Dorinți, nici griji n-au să-i consume,
Suavi ca niște dulci parfume
    De flori.
    Sunt din atome nevăzute
    Țesuți,

Ș-amestecați pe întrecute,
Resimt plăceri necunoscute,

Tăcuți.
Iubind simțirea ce mă poartă
Spre ei,

Sunt însetat de-aceeași soartă,
Căci nu se află-n lumea moartă
Mișei.
O! morți frumoși, veniți întruna...
Cu voi

Nu vine ura, nici minciuna
Să răscolească iar furtuna
Din noi.

Vis de mai

Principesei Maria D. Ghica

Spre munți să merg,
În zbor alerg
Cu gândul,
Și trec prin văi,
Pe tainici căi,
De-a rândul.

Prin râpe-adânci,
Pe nalte stânci,
Prin sate,
Degrab' zidesc
Să locuiesc
Palate.

Dar tot cu zor
Le și dobor,

Și-n urmă,
Ca Stan ori Bran,
Mă fac cioban
De turmă.

Iar sub alun
M-apuc să sun
Din bucium.
Înalții munți,
Din tălpi, la frunți,
Îi zbucium.

Îndrăgostesc
De-nnebunesc
Pe Rada,
Iar flori, panglici,
I-aduc de-aici
Cu lada.

Întinerit
Mă văd, uimit,
În ciuturi
Am păr bălai,
E zi de mai,
Sunt fluturi.

Adese iar
Un armăsar,
În pripă,
Mi-aleg pe plac,
Și-n pulpe-l fac
De țipă.

Iar când pe cer
S-aprind și pier
Rubine,
Să fugă-l las,
Fără popas,
Cu mine.

Căci să tot zbor
Un tainic dor
M-apucă,
Neîncetat,
Uitând, uitat,
Nălucă.

Psalmi moderni

I - Oh! Doamne

Oh! Doamne, rău m-ai urgisit,
În soarta mea m-am împietrit
Rămân ca marmura de rece...
Să plâng, să sufăr, am uitat.
Am fost un cântec care trece,
Și sunt un cântec încetat
Rămân ca marmura de rece...
Uscat e tot ce-a înflorit,
Entuziasmul a murit,
Și a mea inimă a-nghețat...

Am fost un cântec care trece
Și sunt un cântec încetat.

II - Țărână

Țărână — suntem toți țărână,
E de prisos orice trufie...
Ce-a fost, în veci are să fie...
Din noi nimic n-o să rămână.
Zadarnic falnice palate
Sunt în pământ rădăcinate
Nici o pieire nu s-amână.
Despoți, cu frunți încoronate,
Poeți, cu harpe coronate,
Filozofi, oameni de știință,
Păgâni, vestiți prin necredință,
Nici o pieire nu s-amână...
Țărână, suntem toți țărână.

III - Iertare

Iertare! Sunt ca orice om
M-am îndoit de-a ta putere,
Am râs de sfintele mistere
Ce sunt în fiecare-atom...
Iertare! Sunt ca orice om.
Sunt ticălosul peste care
Dacă se lasă o-ntristare
De toți se crede prigonit,
Dar, Doamne, nu m-ai părăsit...
    Sunt om ca orice om — iertare.

IV - Dușmanii

Dușmanii mei se înmulțesc
Și nedreptatea mă-nfășoară...
Abia mai pot să mai trăiesc
De cine n-am lăsat să moară,
Aleargă toți și mă-nnegresc,
    Ah! Viața nu este ușoară.

V - Zburam

Zburam pe aripi strălucite...
Copilul cel de altădată
Nevinovat ca și o fată
Neveștejită de ispite,
E azi mocirla noroioasă
Cu adâncime-ntunecoasă
Și cu miasme otrăvite.
Sunt eu de vină, sau nu sunt,
Oh! Dumnezeule preasfânt,
Auzi-mi glasul pocăinței,
Redă-mi puterea biruinței,
Refă-mă omul care-am fost
Sau dă-mi obștescul adăpost...
    Zburam pe aripi strălucite.

VI - Și-au zis...

Și-au zis: — e singur — e pierdut
Asupra mea se năpustiră...
Onoarea mea o nimiciră,

Am sângerat, dar am tăcut.
Mă înjosiră, mă loviră,
Cu mici, cu mari mă răstigniră;
Din inimă nu mi-au lăsat
Un singur colț nesfâșiat.
Frați, rude, toți mă dușmăniră,
Pe cât plângeam, pe-atât rânjiră,
O țară-ntreagă s-a-ntrecut
Să-mi dea venin — și l-am băut.
    Dar, Doamne, nu te biruiră.

VII - Cât am trudit...

Cât am trudit, cât am muncit,
Și cum nimic n-am folosit,
În lume nu este răsplată...
Dreptatea este blestemată,
Și omul bun nesocotit.
Pe fruntea mea n-am nici o pată --
Zadarnic! — sunt un osândit,
În lume nu este răsplată.
    Cât am trudit, cât am muncit.

VIII - Eram

Eram puternic împărat
Prin sufletească poezie,
Prin tinerețe, prin mândrie,
Prin chip de înger întrupat.
Mi se-mplinea orice dorință,

Era o lege-a mea voință;
Râdeam de orice dușmănie...
Prin sufletească poezie,
Domneam de soartă nencercat.
    Eram puternic împărat.

IX - N-am în ceruri

N-am în ceruri nici o stea...
Soarta mea e soarta rea,
Am pierdut orice credință
Înecată-n suferință,
Am pierdut orice putere
Nimicită de durere;
Însă viața nu-mi blestem
Și nici moartea nu mi-o chem;
Fără scop trăiesc în lume
Nu mai sunt decât un nume,
Nu mai plâng, nici nu mai gem,
Iar cuprins de griji amare,
Nu mai sunt decât răbdare...
    N-am în ceruri nici o stea.

X - Doamne, toate...

Doamne, toate sunt prin tine
Și averea, și puterea,
Fericirea, mângâierea:
Ce ne trebuie știi bine.
Dai cu dreaptă socotință;

Mulțumiri și suferință:
Lui Iisus i-ai dat o cruce
Căci știai c-o poate duce;
Când dureri ne dai și nouă,
Ne dai plânsul ca o rouă;
Când dai marilor puterea,
Nu le dai nici o plăcere,
Când dai răilor cruzime,
Dai blândețe la victime.
Ești puterea înțeleaptă
Și justiția cea dreaptă;
Fă oricând ce vrei din mine.
    Doamne, toate sunt prin tine...

XI - M-am uitat

M-am uitat la fericiți...
I-am văzut nemulțumiți
E orice zădărnicie.
Cei pe care-i vezi în slăvi
Adăpați sunt cu otrăvi;
Cei trăiți în sărăcie
Plâng pe-a lor nemernicie;
Cei mai mândri împărați
Sunt de chinuri zbuciumați
E orice zădărnicie.
Vai, născut ești să trăiești,
Nencetat să pătimești
Fii frumos, fii sănătos,
Ești de-același vierme ros;
Traiul crud și nempăcat

Te sfărâmă nencetat,
Să te soarbă are pripă,
Nu-ți dă pace de o clipă.

Bogăție, sărăcie,
E orice zădărnicie.
Sănătate, tinerețe,
Minte, suflet, frumusețe,
Tot ce-a fost, ce-are să fie,
E orice zădărnicie.
Fiți, trăiți, dar nu doriți...
    M-am uitat la fericiți.

Zori roze

Lui Jules Émery

Pe sub migdali și pe sub roze
S-au dus în umbră zâmbitori;
Curgeau lumini din ceruri roze,
Vocalizau privighetori.

Curgeau lumini din ceruri roze,
Erau copii fermecători,
Și coronați de-apoteoze
Se socoteau nemuritori.

Și coronați de-apoteoze
Treceau-nainte șoptitori;
Pe sub migdali și pe sub roze
S-au dus în umbră zâmbitori.

1892

Prietenie apusă

I

Moara ta zăcea-ntr-o vale liniștită — printre ulmi --
Pitorească o zărirăm printre plante urcătoare,
Și era prietenie între noi, și zi cu soare,
Zi de vară-apunătoare spre poeticele culmi.

Într-o vale liniștită moara ta dormea în pace
Și pârâul fără zgomot o scălda și se ducea,
Nici o șoaptă omenească adierea n-aducea,
Ci abia ieșea un freamăt de sub frunzele opace.

Moara ta zăcea-ntr-o vale liniștită — printre ulmi, --
Și era pârâul neted ca un luciu de oglindă;
Însă soarele de vară își sfârșise-a lui colindă...
Se-nnopta prietenia și poeticele culmi.
Moara ta zăcea-ntr-o vale liniștită —

printre ulmi. —

II

Casa ta privea-ntr-o stradă luminoasă și voioasă...
Avea dafini la intrare și năuntrul ei cânta
Visul clar al poeziei, voce-n veci armonioasă,
Când e-n taină-nsuflețită de-o simțire ca a ta.

Luminoasă și voioasă ți-era casa părintească...
La intrare verzii dafini o-nfloreau fermecători,
Avea aer împrejuru-i, soare cald s-o poleiască
Casa ta ce-adăpostise anii tăi surâzători.

Casa ta privea-ntr-o stradă luminoasă și voioasă,
Și puteai să dormi năuntru de restriște neatins;
Însă, — soarta e pe bunuri pământești

invidioasă…

Când un vis ne nălucește, strălucește, și s-a stins:

Casa ta privea-ntr-o stradă luminoasă și voioasă.

III

Inspirarea te-aripase să atingi înalte culmi,
M-ai chemat să-ți fiu prieten — frați de cruce ne legasem,
O simțire și un cuget să ne turbure jurasem;
Moara ta zăcea devale, liniștită — printre ulmi. —

Către culmile înalte inspirarea te-aripase
Pentru mine erai zeul unui vis olimpian,
Visătoarea armonie ce răsare pe pian
Și de care al meu suflet iubitor, s-amorezase.

Te-aripase inspirarea să atingi înalte culmi,
Și pornisem, mână-n mână printre-a vieții mișelie,
Învrăjbiți ne ducem astăzi în fatala vijelie...
Moara ta zăcea devale, liniștită — printre ulmi —

Te-aripase inspirarea să atingi înalte culmi.

Vaporul morții

Între nori și între apă se ducea fără-ncetare
Rătăcit din orice cale sub trăsnitul lui catart;
Valuri-valuri dând năvală și smucindu-l tot mai tare
Îl făceau să șovăiască peste pântecul cel spart.

Vântu-n funii șuierându-și uriașa simfonie
Alerga săpând prăpastii în adâncul guraliv,
Răspândind în largul mării o-ndârjită ironie
Printre urlete grozave de dușman nemilostiv.

Noaptea neagră de pe valuri îl vedea ca o nălucă
Punct mai negru pe cerneala orizontului rotund,
Fără om ca să-i dea suflet, fără minte să-l conducă

Peste unda lătrătoare de la creștet pân-la fund.

Călătorii și matrozii putrezeau pe puntea rece,
Frunți albastre, buze vineți, pumni închiși și ochi sticliți,
Toți muriseră de-a rândul; cinci și șase, opt și zece,
Și zăceau, mormane-nalte, galben-verde muceziți.

Repezi fulgere prin noapte albăstreau de răutate,
Spintecând în larg văzduhul sub tăiușul lor de foc,
Și-n zigzaguri ce iau văzul prin colori amestecate
Se stingeau șuierătoare într-al valurilor joc.

Câte-un chip ieșea deodată pentr-o clipă în lumină
Când de om trăit pe mare sub un vânt argăsitor,
Când de tânăr cu păr galben și cu buze de vergină

Înghețate înainte de-a-și șopti poema lor.

Și prin iadul de-ntuneric se ducea vaporul morții,
Pe un pântec sau pe altul aplecând al lui schelet,
Dimineața-ncremenită sta în cer pe pragul porții
Și muia cu lacrimi negre nuanțatul ei buchet.

Primăvara

Sub flori de măr
Ce mi se scutură în păr
Se umple sufletul de soare;
Pe orice frunți suferitoare,
Oh! ningeți, albe flori de măr.

Sub liliac
Sunt paseri dulci ce nu mai tac,
Concert de voci mângâietoare
Sărmani cu inimi gemătoare,
Uitați, dormiți sub liliac.

Pe sub cais
Din aripi bate albul vis
De-o inocență răpitoare:
Amanți cu inimi arzătoare,
E fericirea sub cais.

Sub nucul lat
Te afli însă izolat
Și-n umbra lui îmbătătoare
Trecutul naște ca o floare
Ah! de-aș muri sub nucul lat.

Bucolica undă

Bucolica undă adoarme în tihna de salcii pletoase
Ici-colo trăsnite cu aur de-a soarelui apoteoză,
Când, fragezi păstori, în penumbră, albesc ca idile frumoase,
Și goi izbucnesc dintre salcii — eglogă lactee și roză.

Bucolica undă-i primește molatică și-nfiorată,
Sub blonzii cu plastice forme se simte schimbată-n femeie,
Prelinsă pe nudele corpuri ea tremură, și purpurată
O scutură cinic dar dulce mișcări onduloase de-almeie.

Pe balta clară

Pe balta clară barca molatică plutea...
Albeți neprihănite curgeau din cer; — voioase
Zâmbeau în fundul apei răsfrângeri argintoase;
Oh! alba dimineață, și visul ce șoptea,
Și norii albi — și crinii suavi — și balta clară,
Și sufletul — curatul argint de-odinioară —
Oh! sufletul! — curatul argint de-odinioară.

Noaptea de februarie

I

Mi s-a părut întotdeauna un ce scârbos și crud
Ca după-o noapte de orgie, pe buze încă de vin ud
Să te cobori în acea ocnă la care s-află condamnate
Nenorocitele ființe ce se numesc: prostituate.
Mi s-a părut întotdeauna că este-o crudă profanare
Să uiți că mumă ți-e femeia și că în pântec te-a purtat,
Nepăsător să pui pe buze o fioroasă sărutare
Precum se pune un stigmat.

Și câtă osebire este între amor și infamie,
Între cădere și cădere, sau sărutări, și sărutări...
De-o parte, tainică plăcere ce se-nfășoară-n poezie,

De alta, bestialitatea unei reci înflăcărări.
O! și cât am plâns pe soarta bietelor nenorocite
Care nu pot ca să aibă nici voință de-un minut,
Cu blestemele pe buze de-alte buze-năbușite,
Cu palpite pentru-oricine — cunoscut — necunoscut;
Seara este-o îngrozire pentru unele din ele,
Nededate încă bine cu mârșavul povârniș;
Altele, mai decăzute, mai deprinse, sau mai rele,
Râd de cele care-au lacrimi sub al genelor umbriș...
Lacrimi?... Nu mai știu să plângă de o vreme-ndelungată...
Lacrimi?... Au vărsat destule ele, care nu mai plâng...
Lacrimile nu dau pâine, și nici jimbla cea uscată
Nu se cumpără cu ele, dacă pică sau se strâng.

A! Civilizare! Secol de progres și industrie,
Ai mașini de aburi duse, și cu trăsnetul te joci,

Secol plin de prevedere, secol de filantropie,

Tu ai întrecut desigur ale Romei vechi epoci,
Împărat atotputernic, pe uscat ca și pe valuri,
Îți îndeplinești menirea și nu am de zis nimic,
Dai femeilor calvaruri și poeților spitaluri,
Secol de filantropie, cine zice că ești mic?

II

Viscolea cumplit afară și era o noapte sumbră,
Se ghiceau, plutind prin colțuri, bestiale năzuinți,
Ș-arătând ale lui clape, un clavir zâmbea din umbră
Ca o tânără femeie ce-și arată albii dinți.
Scaune și canapele având droturi sfărâmate
Prin zgâita lor damască de un verde spălăcit,
Dau afară-n șomâldoace, dintre pânteci scufundate,
Câlțul obosit de slujba unui loc neodihnit.
În pereți, vreo două cadre de femei în pielea goală,
Ca în piepturi să deștepte a dorințelor răscoală,
Iar pe scaune, trântite, câteva cadavre vii,
Mute între ele, însă, vorbărețe dacă vii...
Ele toate poartă-n față ca pecetie cumplită

Sufleteasca prăvălire pentru veci întipărită...

O femeie mai bătrână le dezmiardă părintește --
Lina este deocamdată mai frumoasă, — ș-o iubește
Deocamdată, dintre toate, într-un chip deosebit...
Însă nu disprețuiește nici pe Mimi — o nebună
Ce știind ca să-ndrăgească, de nimica nu e bună...
Nici pe Liza, nici pe Mița, nici pe Ana — unguroaică
Care poartă sânge roșu sub o piele de nemțoaică.
Toate fetele sunt bune, și a cărnii exploatare
Să-nzecească capitalul într-un singur an e-n stare.

III

Zoe — fată mai brunetă — la fereastră alergase…
Ea, pesemne, c-auzise sunetul de clopoței,
Căci o sanie în curte pe zăpadă-alunecase,
Și intrară în odaie câțiva tineri derbedei
Erau patru — între care, un vlăjgan scăpat de școală,
Care încă nu-nsemnase pe a vieții sale coală
Cu condeiul voluptății vorba magică „Amor".
Mai frumos ca sfântul Gheorghe, își da aere viteje…
Ele — repede ghicindu-l, se-ncercau să-l prindă-n mreje,
El, roșind ca o cireașă, se făcea-ntreprinzător,
Și cu vinul ce băuse, ca turtit să fie bine,
Și cu ochii mari și negri ce cătau în ochii lui,
Îi părea cum că odaia se-nvârtește, și, în fine,
Lesne poți să mergi la vale, dar cu greu la deal te sui.

Unul câte unul, dânșii, câte patru, dispărură
În odăile de-alături cufundate-n umbră sură,
Făr-a număra cadavrul ce-l avea fieștecare
Ca mecanic să palpite sub a buzei sărutare.
Câte patru, și sunt tineri! Câte patru, și din ei
Ce-și prostituie junețea la pierdutele femei,
Cangrenându-și corp și suflet cu o minte neînțeleaptă,
Se va naște viitorul, și posteritatea dreaptă.

IV

Dar din trei, uitate-n jețuri, cea mai tânără-adormise,
Însă somnu-nseninase chipul veșted și-ncruntat,
Scuturând pe alba frunte umbra jalnicelor vise,
Când copilul dinăuntru ieși palid, dar bărbat...
O mândrie triumfală corona frumoasa-i față,
Și din ochii lui în cearcăn care veseli dau ocol,

S-ar fi zis, de orișicine, preursirea că-l răsfață
Și că este dintre-aceia care-ajung la Capitol,
Că degrabă câștigat-a vreo victorie-nsemnată,
Că de groaza lui dușmanii au dosit-o ca mișei...
Nu! Victoria cea mare, bătălia câștigată
Nu este decât podoaba tinereții, dezbrăcată

Pe un corp ce i se dase pe-o monedă de cinci lei.

Mai veni puțin la urmă un bătrân uitat de vreme,
Rămășița lui de zile ca să-și dea mai iute-n jaf
Pătrundea, voios și sprinten, fără s-aibă a se teme,
Căci izbânda bărbăției și-o găsise într-un praf.
Mai veni și o ființă cu privirile în ceață,
Ce intra, precum se intră în oricare cafenea,
Ca să-ți iei cu nepăsare lingurița de dulceață
Și să pleci trântind în tavă gologanii pentru ea.

Mai veniră... — nesfârșită ar putea ca să ajungă
Lista celor care intră, lista celor care ies...
Primăvara, ziua crește, însă noaptea e tot lungă
Pentru carnea ce se vinde palpitând sub interes.
O! și cugetând că, poate, înjositele ființe,
Dacă n-ar fi fost în lipsa ticălosului metal,
Ar fi mame, coronate cu speranțe și credințe,

Iar nu frunze tăvălite într-al uliței canal.
O! și cugetând că, poate, dacă-ar fi avut în lume
Inimi pline de iubire să le țină loc de mume,
Sprijinul vreunui frate, care vine când îl chemi,
Sau mângâietoarea voce a prieteniei sfinte,
Cu povețile-nțelepte din risipa-i de cuvinte,
Spuneți-mi, e cu putință să te-oprești să nu blestemi?

V

Lumânările scăzute șovăiau — și prin odaie
Focul ce murea în sobă c-o albastră vâlvătaie
Flutură, trecând pe chipul unei searbăde femei.
Singură mai rămăsese dintre celelalte toate...
Însă, din minut în altul, rândul o să-i vie poate --
Și va trebui, atuncea, ca să-și facă rândul ei.
Încă-n floarea vieții sale, ea ce este mai trecută,
Este însă osândită ca să fie mai pierdută,
Să se plece, mai supusă, la un semn — la un cuvânt...
O țineau de milă, poate, sub acel coperământ,
Și când aspra sărăcie zilnic se însărcinează,
Pe tăblițele pierzării să înscrie nume noi,
Mila, într-o dimineață, te căiește, și oftează,
Dar te ia frumos de mână, și te-aruncă în noroi.

Ea știa prea bine aceasta, și supusă la poruncă
Își urma osânda vieții într-a vițiului muncă,
Iar Frineie, despletită, își făcea un piedestal
Dintr-a corpului osândă, dintr-a vorbei degradare,
Și din tot ce îngrozește, și din tot ce e în stare
Ca să smulgă trandafirii dintr-un suflet virginal,
Sau să facă să tresară patimile-n amorțire
Dintr-un suflet peste care, ca un vânt de pustiire,
A trecut desfrâul rece cu instinctu-i bestial.
Însăși fetele pieirei o priveau cu îngrozire,
Sau cu scârbă, de la dânsa, întorceau a lor privire,
Nevorbindu-i timp de ore, și de zile, și de luni;
Ea-nfrunta cu nepăsare revoltatele furtuni...
Trăsnetul putea să cadă, c-ar fi râs și-atuncea încă...
Inima i se schimbase în prăpastie adâncă,

Pe-ale cărei margini triste nu mai crește iarbă chiar.
Și din care nu reurcă nici răsunetul afar'.

Unde se gândește, însă, stând în jețul ei trântită?...
Fața ei odată mută e acuma-nsuflețită...
Iat-o... Pare că vorbește făr-a zice un cuvânt...
Pare c-o-nfășoară vălul unei creșteri îngrijite...
Pare-a nu mai fi femeia cu simțirile tâmpite
Și c-a tresărit cenușa într-al inimii mormânt.
Care vis o nălucește?... Care înger o însuflă?
Iat-o... Se ridică, umblă... — pe când vântul care suflă
Bate-n geamuri, bate tare, și le zguduie cumplit...
Fâlfâiesc în candelabre lumânările deodată...
Însă ea se îndreptează, palpitând transfigurată,
Spre clavirul ce-i zâmbește printre fildeșu-nvechit.
Degetele-i deșirate calcă clapele sonore...
Armonia se deșteaptă, lenevoasă, la-nceput,
Visătoare ca fecioara cugetând în timp de ore,
La bărbatul ce iubește fără ca să-l fi văzut.
E melancolia dulce dintr-o tainică-adiere...
E murmurul plin de șoapte al pârâului duios...

E o voce ce șoptește, ca să-și uite de durere,
Un refren din câte-un cântec simplu și copilăros.
Însă, fiecare notă, e o perlă care scapă
De sub degetele albe ce alunecă pe clapă
Ca să meargă să se spargă cu un sunet cristalin...
E o melodie sfântă de pe-o harpă inspirată,
Este dulcea sărutare de pe buza adorată,
Este-a îngerilor voce dintr-un cer de soare plin.
Și cu cât clavirul varsă note mai armonioase,
Cu atâta se fixează ochii ei deschiși și mari
Într-o ceață, pe sub care vede zilele-i frumoase

Strecurându-se întocmai ca fantasme legendari...
Vede casa-i părintească și cu streșinile-i late
Pe sub care se agață cuiburile dărâmate...
Rândunelele pe-alături dau ocoale neîncetat;
Mumă-sa-n pridvorul verde o privește cum se joacă,
Fetele vin la fântână, pe când popa-n toacă, toacă
La biserica din sat.

Soarele pe după dealuri cu încetul se ascunde
Și aruncă o privire poleită peste unde,
Roata morii se-nvârtește, vântul suflă prin zăvoi,
Turmele de la pășune trec mugind în jos pe vale...
Clopoțeii de la capre zăngănesc voios în cale...
Scumpa ei copilărie se rentoarce înapoi.
Însă scena se preschimbă, pe când râuri de-armonie
Se revarsă în cascade de sub degetele ei,
Și pe coardele sonore trece-ntreaga ei junie,
Trece prima ei iubire, primul vis de poezie,
Care face să vorbească inima unei femei.
Dreaptă ca o somnambulă, ea lovește-automatic
Fildeșul sau abanosul învechitului clavir,
Pe când ochii ei în zare urmăresc un chip simpatic
Rentregind cu-ncet conturul unui dulce suvenir.
Vântul scutură fereastra! — Ea nu vede, nici n-aude!
Focul moare trist în sobă, lumânările pălesc...
Ea tresare — ea renaște — geme cu accente

crude,
Căci și clapele au limbă, căci și clapele vorbesc.
E pierdut, pierdut trecutul! E pierdută fericirea...
În prezent, nici chiar nădejdea, viața moartă, și-njosirea...
În trecut, era iubire, erau raze, era trai...
În prezent, ticăloșia; în trecut, un vis de mai.

VI

Începuse, făr' să știe, pe divinul Trovatore,
Operă care vorbește cu poeții-n orice ore,
Și pierdută-n reverie, ajunsese-n acea parte
Când durerea-n Mizerere printre inimi se împarte
Și când Verdi împrumută note de privighetori
Ca să zboare, dus de ele, pân-la cei nemuritori.
Ochii ei pierdeau cu-ncetul fixitatea lor grozavă,
Și pătrunsă de-o simțire dureroasă, dar suavă,
Degetele-i descărnate de abia mai izbutesc
Din clavir să redeștepte cântecul dumnezeiesc...
Mizerere! Mizerere! Dânsa-n lacrimi izbucnise...
Pe octavele-amuțite mâinile-i încremenise...
Ea uitase ce e plânsul de sunt ani îndelungați...

Armonie! Limbă sfântă, care e ș-a ta putere
Dacă faci să curgă lacrimi ca o dulce mângâiere
Chiar din ochii ce de ele se arată mai secați?
Care e ș-a ta putere, tu ce-nsuflețești îndată
Chiar cadavrul unei inimi într-un piept înmormântată,
Și aci ne faci să plângem și aci, ca să zâmbim?
Nu ești tu vreo voce dulce de prin ceruri exilată
Dacă tu ne faci cu ele ca prin farmec să vorbim?
Armonie! Limbă sfântă, limbă plină de simțire,
Tu dai cântecului aripi și-l înalți de la pământ...
Între suflete și ceruri ești trăsura de unire,
Și când nu mai cânți în suflet, omul intră în mormânt.
Ea plângea... Era scăpată... Dar, c-o grea scârțâietură,
Ușa se deschise-atuncea, și-njurând de dumnezei,
Un băcan cu ceafa groasă, mirosind a băutură,

Puse-o lungă sărutare pe-ofilita ei figură...

Toți ne-avem destinu-n lume... El pe-al său, și ea pe-al ei.

Niponul

Fantasmagoric de colori,
Cu coperișuri lucitoare,
Sub largă purpură de flori
Niponul magic râde-n soare.

Idolatrat de călători
Pe marea lui străvăzătoare
Scamatorie de colori
Și jucărie răpitoare,
    Niponul magic râde-n soare.

În noapte

Albastră era noaptea și fragedă natura,
În cer plutea răzleață o pulbere opal,
Dar valuri îndârjite urca în mine ura,
Domnea Satan în mine, magnific înger pal.

Erau muiate-n aur abisurile-albastre,
Safire luminoase eliptic gravitau,
Clipeau diamantate oștirile de astre
Și-n pace să reintre zadarnic căutau.

Și valuri îndârjite urca în mine ura,
Domnea Satan în mine, magnific înger pal...
Albastră era noaptea și fragedă natura,
Și-n cer plutea răzleață o pulbere opal.

Libelule

Libelule grațioase
Zboară-n aerul de vară...
Au corsete minuscule,
Și pe aripi radioase
Readuc speranță clară:
    Zi de vară, libelule.

Pestetot metamorfoză,
Poezie, scânteiere,
Și sub gloria solară,
Delta fragedă și roză,
Iar, suavă mângâiere:
    Libelule, zi de vară.

În atelier

„Voiesc, iubite pictor, o pânză cum n-a fost...
Să văd din întuneric că iese-n pielea goală
Satana care-n mine stârnește o răscoală
Pe când zadarnic caut de el un adăpost.

Îl văd frumos și searbăd, aproape o fecioară,
Având pe-o gingășie de Bacchus indian
O frunte visătoare sub păr de-atenian
Și-n buzele-i de flăcări cutremure ce-omoară.

Fă-l dulce totdeodată ca taina unui vis
Ce-n leagănu-i de aur te-adoarme cu blândețe
Atunci când plin de viață și beat de tinerețe
Te lași pe nesimțite s-aluneci spre abis.

Sau scoate-l dimpotrivă din negura cu șoapte,
Nălucă fără seamăn cu ochii scânteinzi,
Întocmai cum e-n clipa sălbaticei izbânzi

Când sufletul mi-l soarbe în fiecare noapte."

Și jalnica ființă, furată de-aiurare,
Când pasul și-l mai duse prin largu-atelier,
Isterica privire pe niște lănci de fier
S-opri încremenită de-a lor străfulgerare.

Apoi, din frământarea lucioasă ce zărea
Că sapă împrejuru-i o roșie vâltoare
Din care e ajunsă de flăcări arzătoare,
Simți că se aruncă Satana peste ea.

Hora

Era zâmbitoare,
Cântând se ducea. --
În cer era soare
Și flori pe vâlcea.

Pe lângă izvoare
Voioasă trecea. —

În cer era soare,
Și flori pe vâlcea.

Sub ulmi la răcoare
Să șeadă-i plăcea. --
În cer era soare
Și flori pe vâlcea.

Era zâmbitoare,
Cântând se ducea... --

În cer era soare,
Și flori pe vâlcea.

Noaptea de ianuarie

I

Deznădejde fioroasă, strălucitu-mi-ai pe frunte,
Și încinsu-m-ai cu flăcări care-ntreg m-au mistuit,
Nu mi-ai pus pe piept o stâncă, mi-apăsași pe el un munte,
Dar mi-ai dat ș-a ta putere spre a nu fi de el strivit.
Îmi făcuseși o coroană ce ca pietre nestemate
Avea lacrimile mele ce luceau la focul tău;
M-ai ținut în orice clipă cu simțirile-ncordate,
Mi-ai fost soră preaiubită și mi-ai fost și crud călău.
Ca Iacov frumos și tânăr ce-adormise la fântână,
Deșteptat fără de veste de un înger lucitor,
Mă chemași la luptă cruntă și ai vrut să-mi fii stăpână
Și să-mi pui pe beregată uriașul tău picior...

Ca Iacov intrai în luptă ș-am ieșit ca el de-asemeni,
Și nici tu nu ești învinsă și nici eu învingător,

Dar alături de-oboseală ne-am culcat ca niște gemeni
Ș-am dormit, de este-o vreme, într-un somn îngrozitor.
Lumea care este-o mare cu talazuri furtunoase
Mi-a văzut a vieții navă ici și colo alergând,
Dusă-n voia întâmplării pe-adâncimi întunecoase,
Care n-au fost măsurate nici de ochi și nici de gând.
Spre limanul care-l caut mă tot duce-a mea simțire,
Dar pe când îl cred aproape nici în suflet nu-l găsesc,
Și pe veci aceeași groază port și-n minte și-n privire,
Către nici un țărm al vieții n-am s-ajung să odihnesc.

Lemnul dacă arde-n vatră a rămas cenușă rece,

Ce mai caut oare-n lume dac-am dat tot ce-am avut?
Sunt un soare care-apune, sunt un cântec care trece,
Sunt o frunză care zace pe al vieții negru lut.
M-am născut în niște zile când tâmpita burghezime,
Din tejghea făcând tribună, legiune de coțcari,
Pune-o talpă noroioasă pe popor și boierime;...
Zile când se-mparte țara în călăi și în victime
Și când steagul libertății e purtat de cârciumari.

II

Inimi reci ca vântul iernii, psalmodii pe-același metru,
Voi, ce vecinic înfrânate de al liniștii tic-tac
Regulat orele vieții bateți ca un cronometru,
Știu că versurile mele în adâncul vostru tac.
Ele nu vă spun nimica, — sunt cuvinte fără viață,
Cel mult sunete deșerte pentru moartea ce vă-nghează;
Dar pe harpa mea de aur poezia va zbura
Și acum și totdeauna: — și puteți rămâne mute...

Lara și Romeo vocea vor veni să-mi împrumute,
Și cu dânșii pe-ai mei umeri aplecați ca niște îngeri
Se vor smulge de pe buze-mi armonii muiate-n plângeri.

Credeți oare că un cântec când din suflet se revarsă
Se așteaptă să răsune printre suflete de morți?
Credeți oare că o frunte când de foc ceresc e arsă
Și străbate c-o scânteie l-ale raiurilor porți,
Vrea să știe de-omenire, când pe-a cerului cărare
Coronați de-o strălucire de lumini dumnezeiești,
Heruvimii se coboară într-a gândului cântare
Pentru-a-i da și consfințirea armoniei îngerești,
Sau că roua pică, poate, pentru frunze ce zac moarte
Prada pulberii în care le ia vântul să le poarte?

Însă voi, ce-ați plâns cu mine pe ruinele simțirii,
Frații mei de cugetare, frații mei de suferinți,
Voi, ce-ați fost luați ca mine pe-aripa nenorocirii,
Dând la vânturile soartei aspirații și credinți,
Voi, care-ați trăit ca mine între cearcăne

înguste,
Sfâșiați de-al vostru suflet ca de lacome lăcuste,
Voi puteți a mă-nțelege, căci voi singuri ați trăit...
Este o poemă-ntreagă de-a fi plâns și suferit.
Voi care cunoașteți viața sub oricare formă — voi,
Frunze veștede, purtate de răstriște prin noroi,
Voi care-ați umblat pe uliți fără haine, fără pâine,
Și v-ați dus prin ploi și zloată cum se duce câte-un câine,
Ridicând în lupta vieții frunți semețe de eroi,
Voi, nesiguri nici de astăzi și nesiguri nici de mâine,
Voi puteți a mă-nțelege, căci voi singuri ați trăit...
V-a fost frig și v-a fost foame, însă nu v-ați umilit.

Voi, care în nopți senine ați pândit pe sub ferestre
Pe când luna-mbracă zidul cu tapetele-i maiestre,

Pe când vântul pleacă fruntea teiului mirositor;
Inimi vecinic zbuciumate, sub al dragostei fior,
Tineri care, din femeie, v-ați făcut o zeitate,
Corpuri necorupte însă, suflete electrizate,
Voi puteți a mă-nțelege, căci voi singuri ați trăit...
Este o poemă-ntreagă să poți zice: „Am iubit".

Voi ce-ați fost purtați pe aripi de-o cerească inspirare,
Geniuri ce-mbrățișarăți toată-nvățătura mare,
Voi ce-ați despicat natura c-o privire de vultur,
Cugete, adânci prăpastii ca al cerului azur,
Harpe tainice atinse de suflarea nemuririi,
Spirite-ale veciniciei, raze-ale dumnezeirii,
Voi puteți a mă-nțelege căci voi singuri ați trăit...
Sufletul e o poemă cu un cer nemărginit.

O! dar voi, care prin viața ce pe buni și răi adapă,
Treceți fără-a lăsa urme ca și câinele prin apă,

Grași, pedanți, burdufi de carte și de-nvățătură goi --
Bogătași ce cu piciorul dați la inimi în gunoi,
Parveniți fără rușine, mizerabili ce la cârmă
Faceți salturi de păiațe pe frânghie sau pe sârmă,
N-am cu voi niciun amestec, căci în lume de-ați trăit,
Este o satiră-ntreagă faptul că v-ați zămislit.

III

Aide, soartă nempăcată, scoală-te din nou la luptă...
Sau dă-mi viață, sau dă-mi moarte căci din somn m-am
deșteptat;

Ia pumnalul laș dar sigur, dacă sabia ți-e ruptă
Să-l înfigi pân' la prăsele într-un suflet revoltat,
Sapă-mi groapa cât de-adâncă, fă-mi dușmani chiar după
moarte

Când topit îmi va fi corpul, voi fi câmpul plin de flori,
Inimile simțitoare au la piepturi să le poarte
--

Voi fi cer, parfum și șoaptă, și nu poți să mă omori.
Poți s-apeși peste-ai mei umeri cu puteri nenduplecate,
Poți să-mi storci cumplite lacrimi sau un rânjet fioros,
Voi găsi în orice timpuri câte-o inimă de frate,
Voi găsi în orice timpuri un răsunet mângâios.

Dar cum noaptea sta să piară, ca prin visele-adorate
M-am simțit mai viu, mai tânăr, cu durerile-alinate,
Ș-am zâmbit…, uitând veninul care-n suflet mi s-a strâns,
Căci, firește, viața este tot ciudata comedie
Care-amestecă-mpreună și dureri și bucurie,
Punând lacrimi lângă zâmbet, punând zâmbet lângă plâns.

Homo sum

C-o admirare prefăcută sau c-un adânc entuziasm,
Zadarnic ziceți, dulci prieteni, că-mi uit făptura trecătoare;
Zadarnic singur, câteodată, pentru-a scăpa de-al meu
marasm,
Încerc să cred că este astfel și să mă pierd cu ochii-n soare,
În pacea spațiului vecinic, în lumea sfintelor extaze.

Și tot zadarnic chem în suflet înflăcărarea unui psalm,
Făcând din cântec o minune prin împletirea unei fraze...
Mă redeștept curând același, și-n mine nu se face calm,
Ci lacrimi port sub orice vorbă pe când în

cântece pun raze,
Minciuni cu care caut zilnic să-nșel necazurile mele.

Poet furat pe veci zadarnic de cerul larg și policrom,
Azvârle harpa de alb fildeș și uită calea către stele,
Te afli încă-n cercul vieții: Ești încă om, ești încă om.

Fântâna

I

Cunosc o fântână pe valea umbrită
Un grangur de aur cântând m-a-ndemnat
S-adorm între frunze de plopi și răchită,
Să uit de orașul în care-am oftat.

Pe valea umbrită cunosc o fântână
O mierlă cu care de vorbă am stat,
Aflând că durerea o sufăr stăpână,
A râs cât se poate, iar eu am oftat...
Pe valea umbrită cunosc o fântână.

Prin frunze ascunsă albește pe vale
În lume ce caut și ce-am căutat?
De mine mi-e jale, de alții mi-e jale...
Oh! grangur de aur cu viers neuitat!

Albește pe vale prin frunze ascunsă
Izvorul ei curge de zori sărutat,
Dar e a mea soartă la culme ajunsă...
Oh! tainică mierlă cu râs neuitat!
Fântâna sub frunze albește ascunsă.

Moise

Când scăzu al său prestigiu, răzvrătiți când fură toți,
Vrând să aibă glas profetic, suflet nalt de patrioți,
Biblic vers pe buze moarte, zeu semeț sub tâmple-nguste,
Moise fața și-o ascunse între mâinile auguste.

Preanțeleptul, de trei zile, în extazul lui de sfânt
Era stei de nemișcare și cu ochii în pământ...
Credincioși îi rămăsese vre o doi — dar fiecare
„Oare nu mai ești tu Moise?" îi striga cu voce tare.

„Marea Roșie nainte-ți zid de apă nu stătu?
Faraonul înăuntru nu-l făcuși de s-abătu?

Oastea lui cea strălucită n-o târâși să piară-n valuri
Cât din toată grozăvia numai oase zac pe maluri?

Nu făcuși din piatra stearpă să țâșnească alb izvor
Care-a curs ca râu de lapte pe al mușchiului covor?
Și-n pustie, pe când foamea ne-a fost aprigă dușmană,
Nu ne-ai dat îndestularea când ne-ai dat cereasca mană?

Scoală — ceasul de restriște nu mai este"... — Dar, tăcut,
Se-nălță de jos profetul între-ai săi neîntrecut,
Și urcându-se în munte sub a serii străşnicie,
Cu nori groși de ceață albă se-mbrăcă pe vecinicie.

Bătrâna stâncă

Bătrâna stâncă uriașă e neclintită de pe loc
O sapă apele să scape de ea, și-n veci o pizmuiește
Țăranul prost, zicând c-ar face ogor din locul ce robește
C-un ceas-nainte ca s-o surpe de-ar fi să afle vreun mijloc.

Bătrâna stâncă simte gândul ce împrejurul ei rânjește,
Dar tace, și când suflă crivăț ea sfarmă viforul tăios,
Și ocrotită valea-ntreagă dă roade spornice voios,
Pe când chiar apa care-o sapă din sânul ei se limpezește.

Bătrâna stâncă e zadarnic de ani luată la

mijloc...
În umbra ei pasc încă mieii ș-ajung vlăstarii brazi puternici,
Și fie-n mare sau mic număr, neputincioși sunt cei
nemernici —
Bătrâna stâncă uriașă e neclintită de pe loc.

Epigraf

Să mă spele de insulte nu mă-ncerc să fac apel
La un veac ce nu cuprinde decât patimă în el
Și în care tot nerodul are dreptul să vorbească
Ca dovadă-ntemeiată de prostia cea obștească.
Cât e țara noastră toată văd mulțimi fără simțiri,
Creieri stinși de întuneric, inimi roase de-njosiri.

Dar când patru generații peste moartea mea vor trece,
Când voi fi de-un veac aproape oase și cenușă rece,
Va suna și pentru mine al dreptății ceas deplin,
Ș-al meu nume, printre veacuri, înălțându-se

senin,
Va-nfiera ca o stigmată neghiobia dușmănească,
Cât vor fi în lume inimi și o limbă românească.

Ospățul lui Pentaur

Templul nalt ce e din piatră cu-ngrijire prelucrată
În inscripții hieratici răspândite cu belșug
Prin al soarelui praf de aur scânteiază și s-arată
Uriaș prin înălțime, răpitor prin meșteșug.

Pe sfințenia tihnită stâlpi de umbră priveghează,
Pe când flăcări parcă urcă din nisipu-n zare-ntins;
Uși de bronz întredeschise pe-adâncimi ce-nfricoșează
Întunericu-l frământă cu năluci de aur stins.

Sfinxi pe socluri de-alabastru așezați pe două rânduri,
De la scara care duce pe platforma de porfir,

Roși de vânturi, arși de soare, dar senini de orice gânduri,
S-odihnesc cu moliciune printre flori de trandafir.

Dar în sala hipostilă, împrejurul unei mese,
Pentaur, poet și preot, stă cu oaspeți numeroși,
Cupe de-onix se ridică, daruri scumpe, lui trimese
De Ramses și de curtenii cei avuți și generoși.

Dintr-o singură fereastră cade-o trâmbă luminoasă,
Ce-nfășoară comesenii într-un nimb strălucitor,
Fundul templului se pierde sub un strat de umbră groasă,
Ce pe zei adăpostește de-orice gând pângăritor.

Robi frumoși cu piepturi goale și cu ochi șireți de vulpe
Ies fantastic ici și colo din noptosul labirint,
Au tunici cu fir cusute, calasirise pe pulpe,
Și înalță vase de-aur înflorite cu argint.

Un peșchir ca hiacintul masa toată o-nvelește,
Și pe purpura-nfocată, în lădițe de sandal,
Floarea tainică de lotus întristat se veștejește
Printre poame ce se urcă pe sub bolți piramidal.

Rânduiala domnitoare e de meșter plăsmuită
Raci de mare ce spăimântă, stridii cu mărgăritari,
Având dreptul fiecare dintre scoica siluită
Să ia boaba încleștată în calcariile tari.

Plăsmuiți după natură, pești din cărnuri delicate,
Ce cu solzi de gelatină în argint se oglindesc,
Lângă păsări de tot felul, și întregi, și despicate,
Împreună cu vânaturi nencetat se grămădesc.

Tot ce e mai bun pe lume, strâns cu bani și iscusință,
Îmbrâncește înainte lăcomiile trupești,
Și pe când se schimbă vorbe și se bea cu prisosință,
Pe metalice tripede ard parfumuri arăpești.

Sirieni cu forme clasici, copilandri prin etate,
Dar pișcați în ciuda vârstei de-al plăcerilor tăun,
Înmuiați în tinerețe ca-ntr-un lac de voluptate,
Peste masa largă mișcă evantalii de păun.

Și cum robii vin să cânte din cimbal și din chitară,
Pentaur ridică vocea, și pe harpa lui de bard
Epopeea strălucită curge falnică și clară,
Întrecându-se-n căldură cu privirile ce-i ard.

„Sub Ateș căzut în cursă, maiestatea-sa se luptă,
Părăsit de toți oștenii și aproape-nconjurat,
Brațu-i ager se înmoaie, spada sa e-n două ruptă,
Dar pe barbari să-i înfrângă sau să moară, a jurat.

Șetasar ce-i stă-mpotrivă, de prisos i se opune,
Maiestatea-sa năvală își repede al său car.
Calcă, culcă,-mpunge, rupe, taie, spintecă, răpune,

C-o mânie trăsnitoare în al ochilor focar.

Zeul Month îi dă iuțeala și Baal a lui putere,
C-o silință uriașă sparge zidurile vii,
Iar în urma lui se scurge sânge roșu din artere,
Ca un must de struguri negri de sub teascul unei vii.

Și pe când se luptă capii cu grozava-nvălmășeală,
Călărimea nesupusă trăsnitoarei zăticniri,
Printre pulberea ce urcă licărind de-năbușeală
Pe monarc îl urmărește cu sălbatice răcniri.

Tarekenas — l-acest nume se întoarce fiecare
Către oaspetele tânăr mai frumos ca zeul Ra --
Vede-al regelui pericol, și sub două mii de care
Uruind pe roți de-aramă face câmpu-a tremura.

Un torent ce-și prăvălește cursul de-apă peste

stavili
Nu s-asvârle printre pietre cu asalt mai mugitor,
Iar un fulger cât de aprig îndrumat de nalte pravili
Între nori când izbucnește nu e-atât de-asurzitor.

De sub roți, de sub copite, de sub spada ce se frânge
Printre coaste sfărâmate unde fierul s-a vârât,
Izvorăște, sare, curge, un întreg potop de sânge
Și-un morman cumplit de leșuri umple câmpul mohorât.

Șetasar, Șirab, Patasa, peste câmpii păduratici,
Căutându-și mântuirea, fug de panică cuprinși,
Și Ramses, oprindu-și caii, dintre-oștenii asiatici
Nu mai vede în picioare decât turma celor prinși."

„Lui Ramses și Tarekenas slavă-n veci

nemărginită"
Este strigătul ce sala o străbate până-n fund,
Iar ecoul ce deșteaptă pe o scară nesfârșită
Printre-abisurile vremii se tot face mai profund.

Neron

Privire-adâncă. Searbăd. Ca cioc de vultur, nasul;
Sprâncene arcuite și trase cu compasul;
O frunte largă; buze ca veșteji trandafiri;
Pe ochi perdea de gene din pleoapele subțiri
Ce lasă să străbată cum stau întredeschise
O lume de concepții ș-o lume de abise.

De lebădă-i e gâtul; de marmură-al său piept,
Aci, de pe-o terasă, îl vezi semeț și drept
Privind albastrul Tibru, panglică lucitoare,
Pierdut cu mintea-n visuri, scăldat cu fruntea-n soare;
Aci, molatec, leneș, apleacă, feminin,
Grumazul său de fildeș pe toga sa de in.

Neron!... Palatul, noaptea, răsună de orgie
Precum răsună, ziua, orașul de urgie...

Banchete, flori, Falerno și cântece de-amor
Ciocnindu-se, adesea, cu țipete ce mor,
Pornesc, peste tot locul, un haos fără nume --
Dar haosu-nsemnează o epocă, ș-o lume.
Neron!...
E Roma-n flăcări, în lacrimi și-n măcel,

Căci Cezarul o știe mai rea și decât el;
E vinu-n cupe de-aur și sângele pe scară;
Desfrâu de vin-năuntru, desfrâu de sânge-afară...
Dar astfel precum este: bizar și criminal,
Neron e încercarea de-a fi original.

Zi de iarnă

Se-nnorează ceru-albastru,
Nici o floare, nici un astru,
Căci și cer ca și pământ
Pus-au vara în mormânt.

Toate frunzele-adorate
Zboară-n vânt amestecate...
Corbi și ciori-nnegresc pe sus...
Rândunelele s-au dus.

Fulguiește de ninsoare
În pustiile ogoare,
Urlă crivățu-n copaci...
Vai de oamenii săraci.

De la munte pân' la baltă
Numai crivăț ce te saltă;
Numai cer posomorât

Peste câmpul mohorât.

Bătătura e pustie
De belșug și veselie,
Și de-al verii cântec viu
Orice suflet e pustiu.

Sus la stânele din munte
Pe zăpadă își fac punte
Lupi prădalnici și mișei...
Vai de turmele de miei.

Pestetot numai zăpadă,
Ce s-adună în grămadă
Sau se-mparte-n fel de flori
Sub ai vântului fiori.

Prin pădurea troienită
Nu e cracă nenflorită,
Dar în loc de ghiocei
Pretutindeni e polei.

De prin coșuri iese fumul
Ce mereu își trage drumul
Sub al iernii cer senin...

Vai de cei fără cămin.

Prin orașe umblă-n sănii
Fel de feluri de jigănii
Ce-năuntru nici nu-ncap
De samur și de sângeap.

Tot prin falnice locașe
Își duc frunțile trufașe,
Dar de nas, de nu le-ajungi,
Sub mănuși au gheare lungi.

Viscol, crivăț nu-i atinge,
Soba-n veci nu li se stinge...
Sunt boieri sau boieriți...
Vai de oamenii cinstiți.

Avânt

Precum în largul mării corabia s-oprește
Când vântul nu mai suflă și pânza pe catart
Atârnă nenstrunată sub luna ce-i zâmbește
Cu razele ce-asupră-i zadarnic se împart;

Precum vioara tace când coarda se destinde
Ș-abia auzi în suflet cântând ca printr-un vis
Răsunete suave, voioase sau murinde,
Ce trec prin amintire c-un farmec nedescris;

Așa-n restriștea vieții, poetul, și el tace,
Cu inima rănită în pieptul sângerat,
Nimica nu-l mai mișcă, nimica nu-i mai place
Și-l află-orice simțire cu sufletu-nghețat.

Ca el e și matrozul corabiei oprite...
Avântul și-l legase de-al vasului înot,
Iar apa oglindește priviri nensuflețite,

Și mută se întinde oglindă pestetot.

Sunt triste, oh! sunt triste momentele acele,
Căci inima rănită a bietului poet
Adoarme ca și marea sub cerul plin de stele
Și nu mai cântă-ntr-însul speranță, nici regret.

Precum însă deodată la-ntâia adiere
Corabia tresare pe-al undei sân amar
Și pânzele se umflă ș-o-mpinge cu putere,
Jucând-o în buiestru ca falnic armăsar;

Tot astfel inspirarea deodată se ridică,
Și aripi nevăzute îl schimbă-n semizeu,
Se-ntinde pe hârtie a versului panglică,
Iar sufletul în urmă își lasă corpul greu.

Lirismul și satira se joacă pe-a lui frunte
Ca fulgere desprinse din foc dumnezeiesc,
Nou Moise, el se urcă atunci pe vârf de munte
Și alte legi sădește în sufletu-omenesc.

Deși în urmă-i urlă a urei aiurare,

Zâmbind, când să-l sfâșie cei răi se învrăjbesc,
Așa de sus țintește ș-atâta e de mare,
Încât cuprinde totul: ceresc și pământesc!

El vede armonia din lumile eterne,
Pricepe nesfârșitul ș-al totului mister;
Materia în față-i se fierbe și se cerne,
Urmează în adâncuri cometele ce pier;

Știința grănițată o calcă în picioare...
Atomele iau viață, le simte cum trăiesc...
Le-aude bucuria sau lunga lor plânsoare
În vecinica mișcare pe care-o-ndeplinesc;

Coboară printre oameni și știe să mângâie,
Și cântecu-i se varsă ca râuri de isop,
El curăță și spală de-a patimilor râie...
Insultele nu-l pleacă, să râure potop;

Căiește pe poporul ce merge la pieire,
Tiranu-ncremenește sub biciul lui de foc,
Dar vai! el care merge de-a drept la nemurire,
Adesea n-are-n viață nici pâine, nici noroc.

Vânt de toamnă

Mă zoresc să scriu degrabă...
Pentru ce, nu știu nici eu
Mă zorește Dumnezeu?
Simt că viața mea e slabă?

Când apusul e mai falnic,
Norii toți când strălucesc,
Melancolic îi privesc
Și rămân cu ochiul jalnic.

Este oare, este oare,
Semn de moarte pe curând
Versul meu ce plânge blând
Ca susurul de izvoare?

Cu octombrie ce vine,
Fi-voi oare frunza-n vânt
Doborâtă la pământ

Și uitată de oricine?

De-aud clopotul de jale,
Fără voia mea tresar,
De-ntâlnesc funebrul car,
Mă întorc din a mea cale.

Tu ce ești a naște

Tu ce ești a naște, suflet rupt din mine,
Clipă dintr-o viață plină de suspine,
Poate la necazuri ai să mă blestemi
Și vei zice, poate, c-ar fi fost mai bine
Rămânând ce fost-ai să nu-nveți să gemi,
Tu ce ești a naște, suflet rupt din mine.

Zi oricare vorbă la nenorocire...
Oare eu născut-am cu a mea-nvoire?...
Însă niciodată nu uita că eu
M-am luptat în lume fără șovăire
Și mi-a fost în sprijin bunul Dumnezeu...
Zi oricare vorbă la nenorocire.

Către-aceleași lupte poartă al meu nume
Fără-a ști ce soartă vei avea în lume
Și la urmă trece-l altuia și tu...
Va veni răstriștea vrând să vă sugrume,

Dar și mie-mi strânse gâtul cât putu...
Către-aceleași lupte poartă al tău nume.

Viața e o mamă pentru mulți grozavă...
Orice zi le-aduce un pahar de-otravă...
Cerul este însă plin de străluciri,
Și a sărutării flacără suavă
Umple-al nostru suflet cu-ndumnezeiri,
Și e dulce viața chiar când e grozavă.

Se duce...

Se duce noru-n al său zbor
Ca gândul meu rătăcitor,
Aci de lună poleit,
Aci de noapte înnegrit.

Se duce râul pe costiș,
Încolăcit pe sub frunziș,
Aci șoptind un cântec blând,
Aci umflat și spumegând.

Se duce vântul printre foi,
Se duc și lucruri vechi și noi,
Se duce tot ce e de dus,
Pământul jos și luna sus.

Dar când e totul călător,
Schimbat mereu sau schimbător,
Al meu destin e nencetat

Neschimbător și neschimbat.

Stuful de liliac

Era o zi senină ca fruntea de fecioară
Ce e neturburată de-ai patimilor nori,
O zi în care șoapte de îngeri se coboară
Și vin pe-o adiere să cânte printre flori.

Subțiri ca o dantelă urcau mereu din apă
Clădiri de nori fantastici ocoale dând pe lac,
Și prins de-o rece stâncă pe care vântu-o sapă,
Gemea mușcat de vânturi un stuf de liliac.

Plăpândele lui ramuri abia înmugurite,
Văitându-se pe soarta ce-acolo le-a sădit,
Nainte de-a-și da rodul mureau învinețite
Când ea veni să șeadă sub stuful oropsit.

Atunci acele ramuri deodată înfloriră
Ș-o ploaie azurie vărsară peste noi...

O! Doamne, acele clipe ce repede pieriră...
Uscat e liliacul și nu mai suntem doi.

În arcane de pădure

În arcane de pădure întuneric ce spăimântă.
Frunza tace lângă frunză și copac lângă copac;
Noapte tristă, noapte mută, noapte moartă, cer opac --
Dar privighetoarea cântă, dar privighetoarea cântă.

În arcane de pădure vijelie ce spăimântă,
Trăsnet roșu ce-nfășoară și surpare de potop;
Pentru ce e armonia o mânie fără scop,
Dar privighetoarea cântă, dar privighetoarea cântă.

În arcane de pădure grozăvie ce spăimântă,
Aurora-ntârziată nu s-arată sub frunziș,
Întunericul în cale i s-a pus în curmeziș --
Dar privighetoarea cântă, dar privighetoarea

cântă.

Pădurea

Nimica n-are ca pădurea mai multe farmece s-atragă
Un suflet ce iubește taina frunzișelor cu umbră dragă
Și nicăieri nu poți mai bine de lumea-ntreagă să te pierzi
Decât pe-ngustele potece sub bolțile cu frunze verzi.

Frumos e muntele ce-nalță spre ceruri fruntea lui semeață,
Frumos e câmpul ce se-ntinde ca și o mare de verdeață,
Frumoasă, marea liniștită sau cu talazul răzvrătit,
Însă nimica cu pădurea nu poate fi asemuit.

Ea n-are-n sânul ei castele, dar soarele când o

izbește
    O populează cu fantasme, și cântu-o face de vorbește,
    Ș-aci zărești palate-nalte, ș-aci, când ele se desfac,
    Ridică vocea orice frunză și-n om se schimbă-orice copac.

    Și câte gânduri nu deșteaptă câte-un stejar mai vechi, ce știe
    A veacurilor dispărute povestea cea de bărbăție,
    El, ce sub umbra lui bătrână s-adăpostească a putut
    Câte-un Mihai al țării noastre, trăit și mort necunoscut.

    Pădure, cine nu iubește suava ta melancolie,
    Tu ce ridici spre ceruri brațe visându-ți dulcea poezie,
    Și care om venind în tine nu se pricepe înălțat,
    Cu rănile în piept închise, cu doru-n suflet alinat?

    Poetul dacă se așează la vreo răspânt'e cu

fântână
Vorbește cu izvoru-albastru de-a codrului frumoasă zână,
Ce se tot face nevăzută de când nu sunt nici frați de cruci,
Nici verzișori frumoși ca zmeii, nici poteră și nici haiduci.

Și cântecele ce deșiră îi sunt adesea însoțite
De milioanele de frunze în soare-apune poleite,
Iar apa alergând la vale, cu un murmur nedefinit
Le duce fără de-a ști unde și nici de unde i-au venit.

Ciobanul dacă se zărește printre desișul tău cel verde,
De rând de-ar fi la-nfățișare, înfățișarea lui și-o pierde,
Și ca-ntr-o cadră ce-ar cuprinde pe un păstor al lui Virgil
Se-ntipărește o idilă pe chipu-i încă de copil.

Îl vezi alăturea cu mieii, pe care blând îi păstorește,

Cu pieptul gol, în vânt cu părul ce alba față i-o umbrește,
Ca-n vremuri clasice de simplu, dar și frumos și fericit
Precum n-a fost până acuma de nimeni încă-nchipuit.

Voinicul dacă pe sub seară și-adăpostește-a lui comoară
De dragoste înflăcărată sub umbra ta ce-l înfășoară,
Din om ce este-l faci să pară ca sântu Gheorghe de măreț
Și tremură sărmana fată sub buza lui de îndrăzneț.

Pădure, cadrul tău convine la bucurie și durere...
Dar cântecul ce pe-a mea buză începe azi a tresălta
Din nou ca să răsune liber și să reia a lui putere,
Pădure, are trebuință de cadrul și de umbra ta.

Cu gândurile mele singur aș vrea ca să mă

pierd în tine,
Să simt o dulce voluptate sorbindu-ți aerul cel viu,
Să nu mai s-afle om să știe nici de-al meu nume, nici de mine,
Și tot așa să nu mai fie nici om de care eu să știu.

Tăcut, sub frunze ca nălucă să mă strecor fără-ncetare
Pe unde locul mai sălbatic s-ar întâmpla în drumul meu,
Iar dând uitării lumea-ntreagă și eu s-am parte de uitare,
Rănit de lupta unei viețe pe care n-am cerut-o eu.

Spre soarele ce se ridică să cânt cu frunzele ce cântă,
Cu paserile modulându-și concertul lor neîntrecut,
Cu șoptitoarele izvoare ce-n armonie se frământă
Pe patul de-albe pietricele ce le e vecinic așternut.

Și cufundat prin al meu suflet în armonie și verdeață,
Răpit din visele frumoase ce-n al meu cuget s-ar ivi,
Să simt și lumea să-nțeleagă că de-are traiul vreo dulceață,
E de-a uita că-l porți pe umeri ș-amenință a te strivi.

Între frunze

Grădina este plină de taina fericirii
Și nu e fir de iarbă de-alt fir nendrăgostit;
E mai, când nu e frunză să n-aibă al iubirii
    Fior nedeslușit.

Micsandra spre rozetă se pleacă fermecată,
Garoafa râde-n soare cu roșul ei mănunchi,
Iar vița se ridică pe măr, amorezată
    De verdele său trunchi.

Rochițele, în brațe subțiri, dar încordate,
Strâng vișinul, și cracă cu cracă-l cuceresc,
Cireșele, alături, sub frunze-mperecheate,
    Roșesc și se iubesc.

Din totul se înalță un cântec către soare
De dragoste nespusă, de dulci îmbrățișări,
O falnică poemă de strofe arzătoare,

De tainice oftări.

Ascultă: e grădina întreagă, ce unește
Simțirea ei suavă cu cântecul din noi,
Și cerul din adâncu-i de aur ne privește
Zâmbindu-ne prin foi.

Faunul

În ochii mei adânci, pe brânci un faun veghează,
Visează strașnica plăcere ce poți s-o smulgi unui viol,
Hipnotizări ce pervertesc rânjind împrăștiază
Și-n fund de gingașe potire țâșnește-n silă vitriol
În ochii mei adânci, pe brânci un faun veghează.

Catifelează lin și dulce cuvântul său — suspin blajin --
Dar când stăpân se crede-a fi, atunci pe pradă sare,
Brăzdează sânurile goale cu buze aprigi ca de Djin
Și e un Iad de foc ascuns ce, până nu tresare,
Catifelează lin și dulce cuvântul său — suspin blajin.

Zadarnic anii trec, și trec — rămâne Domn în scaun,
Și nu e om ca să nu-l poarte la pândă-n el pitit pe brânci,
Iar nu e ceas și pas, răgaz să poți avea de faun,
Ești robul lui, și totdeauna ca să trăiască el mănânci,
Zadarnic anii trec și trec — rămâne Domn în scaun.

Noaptea neagră

Cu norii ce afar' s-adună
Acoperind și cer și lună,
De la fereastra mea, sub coaste,
Călări pe beznă, ca prin basme,
Zăresc un șir grozav de iasme
Ce sunt a iadurilor oaste.

Hop! Hop! Se duc mereu la vale,
Și parcă m-ar privi cu jale,
Și parc-ar râde câteodată...
Căci spăimântoasele lor rânduri
Sunt ghiana ce o port în gânduri,
Sunt mintea mea întunecată.

Cocoșul ce-nspre ziuă cântă
Cu glasul lui nu le spăimântă...
Hip! Hip! — curg iezmele întruna,
Și dacă las perdeaua iute,

Atunci, odaia, pe-ntrecute,
Mi-o umplu, una câte una.

Ha! Ha! — Și grabnic mă-nconjoară
Râzând de-un râs ce mă doboară,
Iar în mijlocul lor, îndată,
Pe când mai mare e vârtejul,
Uscându-mi gura și gâtlejul,
Mă pun, și trag o horă lată.

Când aripi...

Când aripi al meu suflet avea, credeam în toate
Iluziile roze... — Eram un semizeu,
Zburam spre empireu,
Mai sus de gloate...

Când aripi al meu suflet avea.

Purtam în grai argintul curatelor izvoare,
În cuget, visuri roze... — De viață mă-ncântam,
De soare mă-mbătam,
Eram argint și soare... —

Când aripi al meu suflet avea.

Era ca o-nflorire de zile minunate,
De crini și roze roze... — Zâmbeam copilăros,

Voios și generos,
Străin de răutate...

Când aripi al meu suflet avea...

Ură

Dacă-aș fi trăsnet v-aș trăsni,
V-aș îneca dacă-aș fi apă,
Și v-aș săpa mormântu-adânc
    Dac-aș fi sapă.

Dacă-aș fi ștreang v-aș spânzura,
Dacă-aș fi spadă v-aș străpunge,
V-aș urmări dac-aș fi glonț,
    Și v-aș ajunge.

Dar eu, deși rămân ce sunt,
O voce-adâncă îmi murmură
Că sunt mai mult decât orice,
    Căci eu, sunt ură.

Noaptea de iulie

A-nceput din nou să-mi fie dor de dulce fericire...
Văd că-mi trece tinerețea, văd că anii mi se duc,
Și mi-e sete de plăcere, și mi-e sete de iubire,
Însă umbrele visate nu se poate să le-apuc.

Numai aurul, el singur, îmi lipsește-n astă lume,
Numai el, dar fără dânsul sunt un biet neputincios...
Care suflet de-al meu suflet, care nume de-al meu nume
S-ar lipi să ia povara unui trai sărăcăcios?

Pică plâns al tinereții pe un sân ce nu palpită,
Ai avut cu ce să-l cumperi, e al tău până în zori...

Veștejește-te-a mea buză pe o buză veștejită,
Și tu, suflete, visează că aduni cerești comori.

Însă tu, o! poezie, cu mantaua ta regală,
Îți acoperă vederea — fugi în colțu-ntunecos,
Prin fereastră mă fixează luna rece și spectrală
Ca un doctor ce se uită la un chip de ofticos.

A! desigur, masca blondă avea altfel de privire
Când pe țărmurile de-aur ale lacului Leman
Surâdea printre frunzișuri la întâia mea iubire,
Vis mai lung decât un secol în cuprinsul unui an.

A! desigur că în noaptea ce-n trecutul vieții mele
E-nsemnată cu roșeața simțămintelor dintâi,
Dacă ea privea prin geamuri dintre pulberea de stele,
Nu venea c-un zâmbet rece lângă caldul căpătâi.

Poezie! Poezie! Ai dreptate totdeauna,
Dar fiindcă simt și astăzi că rămas-am tot al tău,
Dă, te rog, în jos perdeaua, ca să nu mă vadă luna,
Roag-o calea să-și urmeze, voi să scap de ochiul său.

Zi-i să meargă pe oriunde e suavă fericire,
Să-și încarce a ei rază cu al florilor arom,
Să zâmbească voluptății ce se naște din iubire,
Dar să uite pe oricine a uitat că este om.

Răsmelița morților

Domnea-n locașul vecinic o noapte-ntunecoasă,
Și unul după altul, falangă fioroasă,
Ieșeau de prin morminte scheletele de morți
„Deschidă-ne iar viața lucioasele ei porți...
Destul de când mormântul ne supse și ne roase",
Striga învălmășită răsmelița de oase,
„Destul de când ne-apasă mormântu-ngrozitor...
Vrem viață, vrem lumină, vrem soare-ncălzitor."
Și țestele prin iarbă dau fuga-nsuflețite,
Purtate de schelete în grab' reîntocmite,
Așa că cimitirul era ca un vârtej
În care câte-o țeastă fugea după-un gâtlej,
Iar deget după deget, și coaste după coaste,
Urmau în goana mare ca oaste după oaste...
Femurul, câteodată, un tibia prinzând,

Da jalnice ocoale, trosnind și șchiopătând,
Și-n groaznicul amestec, ciocnindu-se în cale,
Albeau prin noaptea neagră coloane vertebrale...
Claviculă și cubit, și metatars, și stern
Păreau mișcate astfel de-același dor etern,
Iar oasele cu-ncetul la rând înghesuite,
Cu zgomot în schelete erau reîntocmite,
Și glasul ce din toate țipa îngrozitor
Era: „Vrem aer, viață, vrem soare-ncălzitor".

Noaptea albă

Luna varsă în odaie
O fantastică văpaie,
Iar cu capul aplecat
Stă poetul care-odată
Pe o coardă fermecată
Lumea toată a-ncântat.

Fruntea lui nensuflețită
Pare-n raza strălucită
Ca un munte pleșuvit,
Ochii lui fără privire
Îți insuflă o-ngrozire
Ce te lasă-nmărmurit.

Printre florile de-afară
Doarme geniul pe scară
Ca un mort de nemișcat,
Pe când luna maiestoasă

O lumină îndoioasă
Pune-n cerul neschimbat.

Visul fatal

Nu mai am decât o sete, nu mai am decât un vis,
Vis ce-n inimă cu sânge conturat îl țin închis;
Orișiunde-l port cu mine, și c-o dulce voluptate
Mintea mea îl recitește pe când inima mea bate;
Negru, groaznic, fără milă, nu e-ntr-însul un cuvânt
Ca să nu mă facă singur uneori să mă-nspăimânt;
Ștreangul, fierul, focul, plumbul se-ntrețes să-l întocmească,
Și-n zadar se-ncearcă unii din priviri să mi-l citească
Înainte de momentul când... — Dar visul meu cumplit
Dacă scris e să rămână un biet vis neîmplinit,
Din adâncul ei cel umed, cu aceeași

nendurare

Groapa mea are să strige către ceruri: Răzbunare.

Cântecul și poetul

Când se naște într-o țară mică, — cine e poet,
Dacă simte-a lui făptură că e roasă de-un regret,
E desigur de regretul c-a născut. — El cântă, scrie,
Și abia în câte-un suflet, află câte-o simpatie.
Încolo, cine-l citește, sau de pizmă e cuprins,
Sau cu inima închisă și-n citire nedeprins
Cartea i-o silabisește.

Dar de ce de insomnie doborât, — poetul cântă,
Ș-având toate împotrivă inima și-o mai frământă
Să mai lase pe hârtie ca să treacă-al său condei,
Ce fixează note de-aur pe al foilor temei
Pentru ce mai împletește cu argint și cu mătase

Stofele predestinate urme multe să nu lase.
Visul ce ne tot șoptește?

Liliacul alb și roșu harpa sa o coronează,
Al său cântec, ca sideful strălucește, — și vibrează
Mai curat decât un sunet de cristal. — Armonios
Ca un țipăt de vioară sub arcușul mlădios,
Smulge lacrimi. — Blând și dulce se înalță; — câteodată,
De se-ncarcă cu mânie vânătă și nenfrânată
Este pentru vinovați.

Iată cântecul. — Poetul pentru ce-l vibrează însă?
Pentru cine e parfumul sau durerea lui cea plânsă?...
Tot ce știu e că natura strălucindu-i în priviri
Ceru-n sufletu-i coboară cu supreme-ademeniri,
Îngeri dulci pe buze-i cântă... — Dacă vreți să știți misterul
Pentru ce și pentru cine?... Întrebați natura, — cerul,
Sau pe îngeri întrebați.

Către viitorime

Voi, care vă veți naște de-aci-într-un veac sau doi,
Voind s-aveți știință de cine-am fost și noi,
Luând spre deslușire istoria, — îndată
Simțirea noastră-ntreagă, de falǎ îmbătată,
Striga-va: „Ca străbunii să fim de glorioși,
Pe când am fost cu toții mișei sau ticăloși."

Mai mult decât minciuna nimica nu răpune...
E aspru adevărul, dar trebuie a-l spune
Da, țara noastră toată, din cap pân' la sfârșit
În zilele de astăzi e stârvul otrăvit,
Din care sântu soare cu flacăra-i suavă
Nu poate să mai scoată nimic decât otravă.

Și mișuie asupra-i un șir de viermi grețoși
Ce-l sug până la oase sătui dar lipicioși,
Blestem care desigur își are începutul,

Își are și prezentul, își are și trecutul,
Pe când sfârșitul, — zilnic chemat și nesosit,
Se pierde printre veacuri, rămâne neghicit.

Dar cum? Din timpul nostru nimic nu va rămâne
Ca moaște respectate a zilelor bătrâne?
Ce? Zidurile Plevnei de sine au căzut
Și moartă ne-a fost țara soldați când am avut?
Ce? Poate să existe mai mare bărbăție
Decât să-ți dai sfârșitul pe câmp de bătălie?

Ei! Da. Prin vânt, pe zloată, flămânzi și dezbrăcați,
Martirii ce avurăm rămân necontestați...
Zburară, se luptară, muriră; foarte bine
E drept că au fost ieftini cu sângele din vine,
E drept că fiecare a fost un semizeu,
Dar pentru ce, și cine, nu știu nici ei, nici eu.

Urmași, oricât de mare veți crede-a noastră fală,
Feriți-vă de-a trece sub poarta triumfală
Prin care-această țară de-un veac a defilat,
Căci dacă avem astăzi și rege și regat,

Putem de azi pe mâine s-avem și-mpărăție,
Dar fără libertate și fără Românie.

Gândului

Eu am stat ș-am cugetat
Și mijlocul l-am aflat
Viața mea s-o fericesc
E să nu mă mai gândesc.

Gândul m-a îmbătrânit,
Gândul m-a nenorocit...
Fără gând de mă nășteam,
Nu plângeam, nu suferream.

De-am gândi, sau n-am gândi,
Rău-n veci va izbândi,
Și cu gând și fără gând,
Ne vom duce toți pe rând.

Tot o soartă vom avea,
În zadar fugim de ea,
Căci de suntem pe pământ,

Ne-am născut pentru mormânt.

Gând mișel, grozav blestem,
Eu de azi nu te mai chem,
Numai rele mi-ai urzit
Și în veci m-ai amăgit.

Voi o clipă să trăiesc,
Nicidecum să nu gândesc
Să mă uit la stele sus
Fără lui să-i fiu supus.

Să trăiesc fără să știu
De sunt mort sau de sunt viu,
Și prin lume, călător
Să mă duc nepăsător.

Să mă-mbăt de dulci lumini,
De mirosul de pe crini,
De-al izvorului murmur
Și de-al cerului azur.

Și atuncea mizantrop,
Gând nemernic să te-ngrop,
Să te-ngrop în mine-adânc

Și să beau și să mănânc.

Piatră rece, orb și crud,
Nici un plânset să n-aud
Sub al cerurilor cort
Pentru orice patimi mort.

Și când ceasul va sosi
Dintre oameni a dosi,
Să mă duc fără să știu
De-am fost mort sau de-am fost viu.

Noaptea de noiembrie

Domnului V. A. Urechia

Autorul închină ca dovadă de admirațiune, pentru ilustrul autor al Vornicului Bucioc și al altor scrieri de înaltă valoare literară.

To die is landing on some silent shore
Where billows never beat, not tempests roar.
Samuel GARTH

Deunăzi către ziuă visasem că murisem...
Zăceam sub crini și roze, suflare nu aveam,
Și mumă, frați, prieteni, și toți pe câți iubisem,
Cuprinși de-o jale-adâncă plângându-mă-i vedeam.
Intrau în curte cioclii cu fața uscățivă;...
Călări intrau în treapăt și doi sau trei ostași;...

Veneau la urmă popii, ca buturii de grași,
Cu pântece rotunde umflate de colivă.
În albe sovonite sub flori de lămâițe,
Vin fete-nchiriate să-mi țină de panglici;
Apoi o-ntreagă ciurdă de-orbeți și de lelițe...
Pomană când se face, se aflǎ și calici!

Dar muzica e gata și popii s-află gata,
Și toți vor să mă ducă mai iute lângă tata
Ce doarme-n uniformă, gătit ca pentru bal,
Alăturea cu spada de-ostaș și general.
Ziarele, chiar ele! unindu-se, mă rog,
Pe pagina a treia mi-au pus un necrolog.
Discursuri, de-altă parte, turnatu-s-au mai multe,
Și pare c-o să fie și lume să le-asculte...
„Sărmanul Macedonski, s-a dus, ca o clipire,
Ca rază, ca scânteie, ca vis, — et caetera--.
O moarte nendurată a vrut a-l secera
Și muzele vor plânge, rămase-n văduvire."
Parada, cum se vede, e bine întocmită...
Am popi, jandarmi și fete, iar poarta e cernită,
Spre gloria-mi cea mare, de sus și până jos,
Și nu-mi lipsesc discursuri ș-anunțuri prin gazete...

Iar moartea-mi o să facă chiar cioclii să se-mbete,
Spre-a viei propășire ș-al cârciumii folos.
Sunt mulți ce zic că moartea e lege foarte crudă,
Eu însă, milostivă, aș crede s-o numim
În contul ei atâția trăiesc fără de trudă...
Și ce s-ar face popii de-ar fi să nu murim?
Dar doctorii?... Dar cioclii?... Dar inima dușmană?
Dar cei câți ne mănâncă cu poftă din pomană?...
Femeia ce ne scaldă?... Dricarul și trocarul?...
Dar mulți pe care-n seamă aproape că nu-i bagi?
Orfanii ce ne-mbracă jiletce și nădragi?
Dar baba cu tămâia?... Groparul?... Colivarul?...
Dar Raiul, și chiar Iadul, căzând în faliment
Și depunând bilanțul din lipsă de-aliment?
Dar faptul că dădaca, chemată să ne crească,
Zadarnic cu strigoii ar vrea să ne-ngrozească?
Dar câte și mai câte pe care le-am uitat
Venind să ne deschidă al morților palat?

Coșciugul meu în fine e dat în jos pe scară...

O muzică-l primește cu jalnica-i fanfară;
În urmă-i se aude suspinul năbușit
Al scumpelor ființe ce-n lume m-au iubit.
În negru, și în lacrimi, prietenii-mi s-arată,
Iar mumă-mea-ntre dânșii apare leșinată,
Pe când pornește dricul ș-al lui întreg convoi,
Cu doi jandarmi nainte, cu doi jandarmi napoi.
Și ce?... E cu putință?... Paradă și onoare
Pe când aveam speranța să mor într-un spital?
Și ce?... Se plânge încă acela care moare
Și nu mai este viața un comic carnaval?
Și ce?... N-au să mă ducă pe masa de disecții?
Și ce?... N-au să-mi împartă cadavrul meu în secții,
Și n-au să-mi pună oare nici creieru-n cântar,
Luând apoi pretextul de lacrimi și de-afecții,
Pe groapă au să-mi toarne pietroiul tumular?
Dar ce-am fost oare-n lume?... Ce cugete sublime
Veniră să mă-nalțe trecând pe harpa mea?...
Cioplind mereu la versuri, cioplind mereu la rime,
Făcut-am ca să plângă pe cine mă citea?
Umblat-am printre stele?... Urcat-am prin

văzduhuri?
Chemat-am împrejuru-mi năprasnicile duhuri?...
Și fost-am prins, vreodată, furând — precum se fură --
Din perlele ce vecinic se cer pentru dantură?...
Sau premii academici căzură-asupra mea
Cu gloria lor falsă și suma lor mai grea?

Cântat-am, la ocazii, așa precum se cântă,
Măriri de contrabandă sub masca lui Caton,
Și-n cele două taberi ce zilnic se frământă
Jertfit-am vreodată la glorii de carton?
Fundat-am oare-n țară Republici dintre-acele
Prin care-ajung, atâția! dinastice proptele;
Făcut-am oare-n lume ceva — ca să fiu demn
De astă-ngropăciune, cu muzici triumfale?...
Sau poate am prieteni la Bănci naționale,
Și popii-nfățișează al dragostelor semn?
Nimic din toate aceste... Nimic, — din fericire!
Prietenii ce lasă ai soartei prigoniți
Avuți dacă se află sunt numai prin simțire,
Și mor deopotrivă de plânși și de iubiți.

Parada însă trece pe Podul Mogoșoaie
Și-ncepe ca să pice o burniță de ploaie...
Dau fuga trecătorii... efectul e stricat
Și mumă-mea scontase al pensiei mandat
Jertfind o lună-ntreagă din zilnica ei hrană,
Nevrând ca să mă-ngroape orașul de pomană.
Dar iată că prin geamuri, privind din cafenele,
Pe când își beau în tihnă știutele cafele,
Samsarii se întreabă să afle de-a murit
Vrun negustor de bursă or vrun lipscan falit?...
Pe loc ce li se spune de mine, — își urmează
Vorbirea ce-ntr-un singur cuvânt se însumează
Câștigul!... — Epopee de-atâtea mii de ani,
Divină Comedie având ca titlu: Bani!
Poemă ce cuprinde amor, dureri, plăcere,
Cu Raiul în urcare, cu Iadul în cădere;

Câștigul, — ce se-nalță pe-același piedestal,
Moral întotdeauna și vecinic imoral;
Câștigul, ce-n picioare călcând virtute, lege,
Trufaș înaintează spre tronul său de rege,
Și-n templul Bogăției intrând, triumfător,
În hohotul monedei sub bolte se așează,

Iar galben ca metalul din care se formează
Apasă-asupra lumii ș-o ține sub picior.
Mulțimea, fermecată de falșa maiestate,
Se-nchină umilită l-această zeitate,
Iar sufletul în care pătrunde — ars, — și trist,
Din cerurile nalte, trăsnit e prin noroaie,
Căci aripa-i semeață deodată se-ncovoaie...
Se face grea ca plumbul purtând pe Antichrist.

Parada ajunsese în Strada Franțuzească...
O doamnă din caretă văzând-o-n drumul său,
Uitând că e supusă la legea cea obștească,
A pus a-ntoarce caii, zicând că e semn rău,
Iar alții, în credința că ortu l-am dat popii
Din oftică sau tifos, batistele scoteau
Și, dându-se-ntr-o parte, la nas și le puneau,
Crezând că-i molipsește mirosurile gropii.
Când însă Bucureștii, în care-am suferit,
Rămase-n urma noastră în ceață învelit,
Cu turnuri de biserici, cu teatre și palate,
Cu-ntreaga lui satiră de lux și de păcate,
Cu oameni ce declamă strigând: Patriotism,
Împinși de-aceleași patimi ș-aceiași egoism,
Cu corpuri fără inimi și țeste fără creieri,
Sub care cântă-atâția stigleți, ș-atâția greieri;

Oraș în care zilnic, Dreptatea, în genunchi,
De corbii sugrumării e roasă la rărunchi;
Prăpastie în care virtutea este-o crimă,
Și crima cea mai neagră, virtute mai sublimă,
Gomoră renăscută, ce poartă-n al ei sân
Pe lângă-a ei pieire pe-a neamului român;
Când el rămase-n urmă, zăcând în jos pe vale
Cu falșa-i bucurie mai tristă ca o jale,
Și când, încet, urcarăm costișul înverzit --
Lăsând pe mâna dreaptă clădirea afumată
Din care-n lumea largă pornisem altădată
Atât de tânăr încă și-atât de fericit, --
Pe marginea șoselei doi oameni s-arătară,
Era un copilandru, era un biet moșneag
Copilul plin de viață — bătrânul în toiag,
Și dricul ajungându-i căciulile-și luară.
Țăranii nu știu carte, dar dânșii-n drumul meu
Din inimă șoptiră: „Să-l ierte Dumnezeu!"

Era-n apusul zilei și „Stâlpii" se citise...
Deschisă ședea groapa, coșciugul sta deschis,
Și soarele o rază de-adio îmi trimise,
Spărgând o clipă norii din naltul său abis;
O rază înmuiată în cerurile-albastre,
Ce-n cale adunase tot focul de prin astre,

Și care-n cimitirul, cuprins încet de seară,
Căzuse luminoasă pe chipul meu de ceară.
Dar plânsetul răsună: — Momentul e solemn;
Pe brațe se ridică coșciugul meu de lemn,
Și-n raza ce apune, și-n vântul ce șoptește,
Și-n jalea ce pe fețe adânc se-ntipărește,

La marginile groapei mă poartă — mă depun...
Pe țărmii veciniciei cu brațe-ncrucișate
Aștept ca să m-arunce prăpastiei căscate
Din care, cine știe? voi naște mult mai bun.
Un popă, ce uitase pe piept a-mi pune cruce,
Se uită împrejuru-i, o cere, și s-aduce...
Aș vrea să-i pot a-i spune că nu voiesc s-o port,
Că-n viață am purtat-o pe umerii-mi legată,
Ducându-mi tinerețea sub dânsa-ncovoiată --
Dar crucea te urmează oriunde — viu sau mort.
Alături cu coșciugul zăcea un sac de oase...
Era un Babel groaznic de craniuri hidoase
Pe care stau șuvițe de păr înțărânat;
Iar unul dintre ele, zdrobit de-al vremii dinte,
În lume îmi zâmbise cu fața-i de părinte,
Lăsând deschisă ușa l-al inimii palat.

Deșertăciune-a lumii!... — O mumă ce-l născuse,
O soră ce pe brațe-i în cântece crescuse,
Cu cerul și cu raiul în ochii ei de-azur, --
Alăturați prin moarte, — femur lângă femur,
Și țeastă lângă țeastă, — un sac îi încăpuse.
Înapoi Manfred și Faust, adânci cugetători,
Fantasme ce-n veghere ședeați până la zori,
Problema urmărită lăsarăți tot problemă,
Și voi v-ați pus pe frunte o falsă diademă.
Ați invocat pe oameni, ați invocat pe zei,
Urcatu-v-ați prin lumea de umbre și de vise,
Servitu-v-ați de cuget ca punte peste-abise,
Dar groapa vă sfidează, rânjind din fundul ei.
Priviți-o, și răspundeți, de-aveți ce ne răspunde...
Pătrundeți nepătrunsul și spuneți-ne, unde

Ne ducem când mormântul asupra-ne s-a-nchis?
Un vis e oare moartea? sau viața e un vis?
Tăceți?... Voi nu răspundeți?... Rămași fără cuvânt,
Pe buze v-au scris viermii răspunsul în mormânt.

De tot se înnoptase și lumea cu grăbire
Pe-acasă se-ntorsese — pătrunsă de uimire…
Uimire trecătoare că iată-mă-ngropat
Și omul care cade e repede uitat…
Furtuna când pe aripi de vânturi se aduce
Ce-i pasă unei frunze de frunza ce se duce?
E oare mai puțină verdeață în păduri
Sau umbră mai puțină sub bolți de frunzături?…
O floare dacă naște și-ndată dacă moare,
Se face în grădină un gol pentru o floare?
O stea dacă lucește stingându-se pe loc,
Sunt stele mai puține în cerul plin de foc?
Natura-și urmărește sorțirea nencetată,
Și steaua ce se stinge și frunza cea uscată,
Verdeață, flori, insecte, și tot ce este viu
Se duc fără să lase o lipsă cât de mică…
Un om dacă dispare, un altul se ridică,
Și-n cartea vieții nume se șterg sau se înscriu.

Orașul sta pe vale culcat cu nepăsare…
Pe uliți s-aprinsese lumini de felinare…
Trufia în trăsură, Mizeria pe jos,
Lărgea prin tot orașul un haos zgomotos…
Șampanie la Capșa beau mulți făcând paradă
De golul cel din creieri, de plinul cel din

ladă...
Dar ușile la teatru deschise se aflau,

Pe scenă Mușchetarii cu zgomot se jucau...
Ce vreți?... Pe-atuncea vremea era înapoiată,
Cohorte fără număr n-aveam stejari și brazi...
De scrieri, sărăcia era neasemănată...
Aveam un Odobescu — n-aveam pe cei de azi...
Directorul, în lipsă de iepuri, ca să-mpuște, --
Din loje, cu mândrie, făcea vânat de muște;
Sion, Ventura, ș-alții, alături dormitau;
Urechiă-și da silințe tihnit la loc să șeadă...
Vedea cu ochelarii, și tot nu vrea să creadă...
Coriștii, și artiștii, ca fiarele urlau...
Era un demn spectacol de teatru, pentru care
Luptaseră atâția jertfindu-și a lor stare,
Voind să se înalțe un templu literar
Cu piesele române cusute la dosar.
Era un demn spectacol de-a țării propășire
Să vezi că galeria aplaudă-n uimire
La-ntâia detunare de pușcă sau pistol,
La-ntâiul semn de patos, la-ntâia sforăire,
Înscrise sau nenscrise în fiecare rol.
Cortina cade. — Piesa e foarte-aplaudată...
Dar lojile sunt goale sau date fără plată...

Director peste teatru fiind un vânător,
Mă rog, de ce n-am pune și piese de obor?
Părerea mea desigur că este-mpărtășită,
Scânteia de talente fiind înăbușită,
Și publicul urmându-și să fie, tot ce-a fost
Făptură nențeleasă — nici om de duh, nici prost.
Privind cu nepăsare la tot ce se petrece,
Mai rece e ca mine în groapa mea cea rece,
Și-ndată ce s-arată prin el câte-un smintit

Ce-ar vrea ca să ridice o voce revoltată,
Povara calomniei, s-o poarte, ca răsplată,
I-o pune în spinare, și totul s-a sfârșit.
Mergi, tristă Românie, pe calea începută,
Și voi, iubiți prieteni, petreceți sau cântați,
Lăsați-mi însă mie odihna cea tăcută,
Lăsați-mi visul morții și nu mă deșteptați.
Ce-mi pasă dacă lumea a fost și e tot lume?...
Ce-mi pasă de rămâne cum e, și cum a fost?...
Ce-mi pasă de se-ntreabă sau nu de al meu nume?...
Prin moarte câștigat-am obștescul adăpost.
Și iată... — O suflare ce ramurile-atinge
Se pare că închide la zgomot orice porți,
Și luna se ascunde, și candela se stinge

Pe pietrele-nvechite, pe crucile de morți.
Tăcere!... Este ceasul de negură și taină...
Se-mbracă cimitirul în noapte ca-ntr-o haină...
O rază nu se vede în cer nici pe pământ...
Aștept cu nerăbdare ca morții să se scoale,
Lăsând să le rămână coșciugurile goale,
Dar mut îmi e mormântul, și mut orice mormânt.
Și ce?... Nimica încă?... Nimica decât noapte?
Nici ciocnete de oase, nici rânjete, nici șoapte?
Dar oare ce fac morții? — Să vină! — Voi să știu.

Gândind aceste vorbe, vederile-mi senine
Zăreau din fundul gropii, târându-se spre mine,
Un șir de viermi oribili cu corpul cenușiu;
Cu toții, pe coșciugu-mi, se urcă sau s-agață...
S-apropie minutul cu dânșii să dau față...
Puterea îmi lipsește să-i calc și să-i zdrobesc,

Și ei, rozând capacul coșciugului, vorbesc
„A! iată, zice unul, e omul ș-a lui fală...,
Priviți-i slăbiciunea sub piatra mormântală,

Și el a fost în lume întâiul dobitoc!
Mânca pe celelalte ca lupul într-o turmă...
Mâncat va fi acuma de cele de pe urmă;
Loc viermilor să intre!"
Și viermii-avură loc...

Intrară câte unul prin scândurile roase...
Pe talpa cizmei mele urcau, urcau mereu,
Sudoarea într-o clipă m-ajunse pân' la oase,
Voii să strig... — Dar somnul cel vecinic este greu.
Mârșav, deodată, unul, pe buze mi se prinse,
Înfig doi alții-n pulpe mandibulele lor,
Pleoapele la urmă de-un roi îmi sunt atinse...
În ochi îmi intră zece... — Era îngrozitor.
Simții atunci în mine o repede schimbare...
Părea că mă duc îngeri pe-o dulce legănare...
Lăsându-mi învelișul la viermii din mormânt,
Pluteam prin al meu suflet, mai sus de-acest pământ.
Eram împins de-o forță și tainică și mare,
Și aripe de vultur răpindu-mă în zbor,
Purtat pe-o rază-albastră, ca raza de ușor,
În casa părintească, muiat în foc de stele,
Intrai pe o fereastră, prin aer tremurai,
Trecui ca o suflare prin părul maicii mele,

Lucii în două lacrimi, și calea mi-o urmai.
Era un zbor fantastic, un zbor fără de nume,
Ca zborul lui Mazeppa pe calul său legat,
Și treieram pe vânturi, și colindam prin lume,
Purtat pe unde corpul odată mi-a călcat.

Câmpiile întinse păreau niște năluce,
Și Dunărea un șarpe dormind peste câmpii,
Tot omul o furnică ce naște și se duce,
Iar munții cei gigantici abia niște copii;
O pată cenușie în josul meu s-arată,
E marea care vecinic cu pânze e-ncărcată
Și dincolo pe țărmul ce-a fost de zei iubit
Pe care-l încunună naramzul înflorit...

Italie iubită, — primește-o salutare
Cu tainica scânteie a sufletului meu...
În ceață piere apa și sânul tău mi-apare
Florența, Roma, Neapol culcat pe lângă mare,
Molatic lazarone dormind — visând mereu.
Vezuviul în aer împinge zi și noapte
Coloana sa de flăcări, coloana sa de fum...
Sorento scaldă-n valuri naramzii plini de șoapte,
Pompeii lăcrămează la colțul unui drum.
Și-n vecinică lumină mă duc fără-ncetare,

Trec mările albastre și nu mai am hotare...
Munți, dealuri, văi și câmpuri străbat neobosit
Purtat de-aceeași rază, ușor și fericit.
Orașele sub ochii-mi le văd zăcând de-a rândul,
Și unul după altul, mai repede ca gândul,
Ce zboară ca un fulger pe-o harpă de poet,
Se șterg, fără să-mi lase vreo urmă de regret.
Văzând aceiași oameni, văzând aceeași lume,
Urcau până la mine aproape-aceleași nume,
Și când, la urma urmei, acasă m-am întors,
Asupră-mi începuse uitarea ca să treacă, --
Se uită totdeauna acela care pleacă,

Și firul amintirii se rupe, de s-a tors.
În inimă nu este nici rană, nici durere,
Ca zilnic să păstreze întâia ei putere,
Și nimeni nu rămâne a fi nemângâiat.
Tot omul aflã-n viață, în vreme, sau în sine
Puterea ce e-n stare durerea să-i aline...
E lege naturală când mori să fii uitat.
În groapă, corpul șubred abia îmi putrezise
Și chipul meu cu totul în inimi s-ofilise,
Iar mumă-mea — chiar dânsa! — mai rareori plângea...

Uitare, cât mai iute, mângâi-o și pe ea!
Din viața pieritoare, trecând în altă lume,
În viața fără moarte mă duc să strălucesc,
Și făr-a mă-nțelege, și fără s-am vreun nume,
Mă simt cu totul altul și-ncep ca să trăiesc.
Dar cum deschis sta cerul, atuncea, deodată,
Din visul meu de-o noapte un zgomot m-a trezit...
Eram tot om, tot formă, tot lucru pipăit...
Privii către fereastră... — Era o zi-nnorată...
Născândele ei raze pieziș se strecurau...
Părea că e-n zăbranic natura îmbrăcată,
Și frunzele la vânturi, gemând, se scuturau.

Sub stele

D-lui Emil Costinescu

    În noaptea naltă
Ce s-a lăsat peste natură
Se-ntrezăresc prin frunzătură
Stelare-adâncuri ce tresaltă.

    Întregi sisteme
De nebuloase siderale
Răsar din lumile spectrale
Ca ofilite crizanteme.

    În sus spre ele
A gândului mitraliare
C-o uriașă cutezare
Străbate țintă printre stele,

    Dar noaptea naltă,

Ce stăpânește neclintită,
Se duce vecinic negrăbită
De la o lume la cealaltă.

Acşam dovalar

Lui L. Joseph Janvier
Ministru plenipotențiar al republicei de Haiti la Londra, amintire amicală

În Kars, sub cer cu fund de aur,
Pe când e soarele-n apus,
Încolăcit ca un balaur
Pe după deal aproape dus;
S-arată-n galbenul ce scade,
Topindu-și fața în azur,
O minaretă cu arcade
Ce predomnește împrejur.
O vezi cu alba-i siluetă,
Ca o fantasmă sub iașmac,
Ce-ascunde forma ei cochetă
Și niște ochi ce nu mai tac.
În micul ei pridvor de scânduri
Apar doi hogi în relief,
Din care unul stă pe gânduri,

Privind în zarea de sidef.
Celalt purtând pe cap turbanul
Țesut din verde ibrișim,
Psalmodiază Alcoranul
"Alah abkar! Alah kerim!"

În răstriște

S. S. Episcopului Dunării de jos Parthenie Clinceanu

Firește, sunt un biet nebun... --
Când lumea e ce este
Trăiesc ca în poveste
Și la nimica nu sunt bun... --
Firește, sunt un biet nebun.

Zadarnic am copii și casă...
Mă simt tot omul de-altădată,
Iubesc pe loc, urăsc îndată...
Fatalitatea mă apasă...
Zadarnic am copii și casă.

Dar orice sunt, așa cum sunt,
Tot am o mângâiere
E tainica plăcere

De-a ști că merg către mormânt,
Și sunt acela care sunt.

1893

Plecare

Lui Ion Pavelescu
Inginer Șef C.F.R

Întindeți pânzele, băieți,...
Un vânt subțire se ridică,
Albastra mare se despică,
Pe cer alunecă nori creți...
Întindeți pânzele, băieți,
Un vânt subțire se ridică.

Urcați în vârfuri de catarg
Și puneți steagul de plecare
Durerea mea dacă e mare,
Pământu-acesta este larg...
Urcați în vârfuri de catarg
Și puneți steagul de plecare.

De unde sunt și cine sunt

Voiesc să uit pe vecinicie...
Ah! de-ar sufla o vijelie
În valuri s-aflu un mormânt...
De unde sunt și cine sunt
Voiesc să uit pe vecinicie.
1892

La bestii

Aveam o pasăre sărmană
Și-ndată ce-i duceam de hrană
    Să cânte începea:
    Părea
    Că pasărea-mi vorbea,
    Părea
    Atunci că-mi mulțumea.

Aveam în curte un biet câine,
Îl îngrijisem și-i dam pâine,
    Și el, cum mă vedea,
    Părea
    Cu ochii că-mi vorbea,
    Părea
    Duios că-mi mulțumea.

Aveam în casă o pisică,
Era sălbatică de mică,

Dar uneori, și ea,
Părea
Cu ochii că-mi vorbea,
Părea
Că nu mai este rea.

Iubite bestii ce-am avut,
Vă prețuiesc când v-am pierdut,
Și-nduioșarea mă uimește
Căci în natură — nencetat --
Din tot ce moare și trăiește
E numai omul un ingrat.

Naiada

Lui Mity Golfineanu

Nuvelist francez și redactor la mai multe ziare din Paris

Printre verdeața smălțuită
De flori cu vesele culori
Se scurge apa încrețită
    De-ai zorilor fiori.

Iar lângă țărmul cu răchite
Răsare goală până-n brâu,
Cu sânuri albe și-mpietrite,
    Naiada limpedelui râu.

Și pe când vântul o sărută
Cu șiretlic de vagabond,
Ea zâmbitoare și tăcută
    Își stoarce părul blond.

Apolog

Semănătorul printre brazde lăsa sămânța lui să cadă
Ș-o parte i-o lua furtuna și paserilor o da-n pradă,
O parte s-așternea pe stâncă și să rodească nu putea.
Și altă parte pe sub iarba ce repede o-năbușea,
Dar partea ce s-oprea-ntre brazde, c-o însutită rodnicie
Îl răsplătea puțin la urmă...
— A semăna e datorie.

Castele-n Spania

Lui Cincinat Pavelescu

De-ar vrea norocul să-mi zâmbească
Și să câștig la loterie,
Aș duce-o viață-mpărătească,
Ascuns să nu mai mă găsească
În timpi de ani, ființă vie.

N-aș vrea să am măriri deșerte,
N-am nici-o sete de renume,
Aș înălța mereu concerte
La adăpost de griji și certe,
La adăpost de om și lume.

În colț tăcut de vreo Saharā,
Castel aș pune să-mi zidească,
Și scuturat de-orice povară,
Aș ridica spre ceruri scară,

De-ar vrea norocul să-mi zâmbească.

Ca-n basme masa mi s-ar pune
Și s-ar deșterne tot ca-n basme,
Bucatele cele mai bune
Ar apărea ca prin minune
Pe tăvi aduse de fantasme.

Prin vase de-aur și prin cupe
De cornalină și agată,
De silfi ușori, gentile trupe,
Ar tot turna zburând în grupe
O ambrozie delicată.

De pe-o terasă înflorită
Privirea mea s-ar pierde-n cale
Sub frunzătura-nchipuită
De soare vesel strălucită
Și scânteind de portocale.

Fântâni de ape săritoare,
Ar răcori-o-n orice clipă
Cu picături nălucitoare
Ce-n urmă-n limpede izvoare
S-ar scurge leneș sau în pripă.

Iar împrejur de-acea grădină
Nimic, nimic decât pustie...
Pustia de nisipuri plină
Precum e cerul de lumină, --
De-aș câștiga la loterie.

Dar viața în singurătate
Mi s-ar urî și ea la vreme
Și mi-aș clădi atunci palate
Pe lângă țărmuri populate
De-ale amorului poeme.

Pe lângă Neapol am de știre,
Că e un cuib între verdeață,
Eu l-am văzut în părăsire
Ș-am fost cuprins l-acea privire
De melancolica-i dulceață.

Acolo corpul mi l-aș duce,...
Ruina trage la ruină... --
Aș vrea ca moartea să m-apuce
Purtându-mi viața ca o cruce
Pe-un țărm frumos de mare lină.

Dar câștigând la loterie,

M-aș face ca și alții poate,
Și preschimbat prin avuție
N-aș mai căta o vizunie,
Ci aș voi să gust din toate.

Atuncea poate-n gând mi-ar trece
Să țin în lume tren și casă,
Să am bufoni cu tivge sece
În contul căror se petrece
Și paraziți să am la masă.

Să treier podul în trăsură,
Să-mi râd de suferințe grele,
Iubindu-mi singura făptură,
Pentru stomac și pentru gură
Să fie ținta vieții mele.

Oh! simt, oh! simt că avuția
Pe om îl face rău să fie,
De-mi cântă-n suflet poezia,
Să cânte-o face sărăcia... --
N-am câștigat la loterie.

Orchestrare

Superbe note din pian
Ca o fanfară se revarsă...
Ah! arsă, inima mi-e arsă
De soare etiopian.

De pe viori fiori încet
Prin aer torc mătase fină...
Ah! plină, inima mi-e plină
De-o suferință de poet.

Dar cobza sună înfocat;
Divini țigani cu ochii galbeni,
Cântați, căci încă mai am galbeni
Să uit ce încă n-am uitat.